

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 27. veljače 2026.
(OR. en)

11787/24
ADD 1

Međuinstitucijski predmeti:
2024/0101 (NLE)
2024/0102 (NLE)

AELE 72
AND 13
SM 13
MI 659

ZAKONODAVNI AKTI I DRUGI INSTRUMENTI

Predmet: Sporazum o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kneževine Andore i Republike San Marina, svake kao zasebne stranke, s druge strane

---

PROTOKOL O ANDORI

DIO I.

SURADNJA IZMEĐU EU-a I ANDORE

ČLANAK 1.

Zamjena i nasljeđivanje Sporazuma o suradnji
između Europske zajednice i Kneževine Andore

Ovaj Sporazum zamjenjuje i nasljeđuje Sporazum o suradnji između Europske zajednice i Kneževine Andore¹ sastavljen u Bruxellesu 15. studenog 2004.

---

¹ SL EU L 135, 28.5.2005., str. 14.

ČLANAK 2.

Posebne odredbe o suradnji

1. U suradnji između EU-a i Andore u skladu s člankom 64. Okvirnog sporazuma uzima se u obzir iskustvo sudjelovanja Andore u programima EU-a, posebno u postojećim programima teritorijalne suradnje i strukturama prekogranične suradnje u Pirenejima.
2. U tu svrhu EU i Andora suglasni su pojačati regionalnu suradnju, po uzoru na politiku EU-a o prekograničnoj, transnacionalnoj i međuregionalnoj suradnji, te će raditi na koordiniranom djelovanju za razvoj pograničnih područja oko Andore s ciljem promicanja politike za Pireneje usporedive s politikom za Alpe. Istodobno se EU i Andora slažu da će razvijati suradnju na izradi politike za planinska područja, po uzoru na politiku EU-a kojom se želi osigurati kontinuirano i održivo korištenje poljoprivrednog zemljišta, gospodarski razvoj i očuvanje prirodnog okoliša.

DIO II.

SLOBODNO KRETANJE ROBE

POGLAVLJE 1.

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 3.

Načela

Slobodno kretanje robe između EU-a i Andore temelji se s jedne strane na carinskoj uniji, a s druge na usvajanju pravnih akata EU-a od strane Andore u području slobodnog kretanja robe.

ČLANAK 4.

Carinska unija između EU-a i Andore

Ovim se Sporazumom uspostavlja carinska unija između EU-a i Andore („carinska unija EU – AD”) koja, osim ako je u ovom Protokolu drukčije predviđeno, zamjenjuje i nasljeđuje carinsku uniju uspostavljenu Sporazumom u obliku razmjene pisama između Europske ekonomske zajednice i Kneževine Andore¹ sastavljenom u Luxembourg 28. lipnja 1990.

---

¹ SL EU L 374, 31.12.1990., str. 16.

ČLANAK 5.

Područje primjene carinske unije EU – AD

1. Carinska unija EU – AD obuhvaća svu robu, ne dovodeći u pitanje posebne odredbe utvrđene u članku 10. poglavlja 2. ovog dijela.
2. Carinska unija EU – AD obuhvaća i carinsko područje EU-a kako je utvrđeno u članku 4. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹ (Carinski zakonik Unije) („carinsko područje EU-a”) i državno područje Andore.
3. Carinska unija EU – AD obuhvaća:
  - (a) robu proizvedenu na carinskom području EU-a ili u Andori, uključujući robu dobivenu u cijelosti ili djelomično od proizvoda iz trećih zemalja koji su u slobodnom prometu na carinskom području EU-a ili u Andori; i
  - (b) robu iz trećih zemalja koja je u slobodnom prometu na carinskom području EU-a ili u Andori.
4. Smatra se da su proizvodi koji potječu iz trećih zemalja u slobodnom prometu na carinskom području EU-a ili u Andori ako su ispunjene relevantne uvozne formalnosti, naplaćene sve carine ili davanja s istovrsnim učinkom te ako nije bilo potpunog ili djelomičnog povrata tih carina ili davanja u vezi s tim proizvodima koji potječu iz trećih zemalja.

---

¹ Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL EU L 269, 10.10.2013., str. 1.).

5. Carinska unija EU – AD obuhvaća i robu dobivenu na carinskom području EU-a ili u Andori čija proizvodnja uključuje proizvode iz trećih zemalja koji nisu u slobodnom prometu na carinskom području EU-a ili u Andori. Međutim, odredbe o carinskoj uniji EU – AD na takvu se robu primjenjuju samo ako pridružena stranka izvoznica naplaćuje carine EU-a na proizvode iz trećih zemalja koji se koriste u proizvodnji te robe.

ČLANAK 6.

Mjere za provedbu zajedničke trgovinske politike

1. Odstupajući od članka 81. Okvirnog sporazuma, Andora izravno primjenjuje mjere predviđene Uredbom Vijeća (EEZ) br. 2658/87¹ koje EU primjenjuje na robu koja se uvozi u carinsko područje EU-a ili izvozi iz njega kako je, osim carinskih kvota.
2. U mjeri u kojoj se te obveze odnose na trgovinu robom između EU-a i trećih zemalja, Andora izravno primjenjuje sve obveze koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma koje su sklopili:
  - (a) EU;
  - (b) države članice EU-a koje djeluju u ime EU-a; ili
  - (c) države članice EU-a i EU, djelujući zajedno.

---

¹ Uredba Vijeća (EEZ) br. 2658/87 od 23. srpnja 1987. o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL EZ L 256, 7.9.1987., str. 1.).

3. Ne dovodeći u pitanje stavak 1. ovog članka, Zajednički odbor može donositi odluke o ažuriranju dijela I. Priloga XXV.
4. Mjere iz stavka 1. ovog članka uključuju mjere koje proizlaze iz primjene u EU-u pravnih akata EU-a iz poglavlja 2. Priloga XXIV. i dijela I. Priloga XXV.
5. Andora u svoj pravni sustav prenosi pravne akte EU-a navedene u dijelu II. Priloga XXV.
6. Stavci 1. i 2. ovog članka primjenjuju se ne dovodeći u pitanje posebne odredbe ili pravila utvrđena u prilogima I. i II. Protokolu o pridruženoj državi.

ČLANAK 7.

Pododbor za carinsku suradnju

1. Odstupajući od prve rečenice članka 76. stavka 8. Okvirnog sporazuma, osniva se Pododbor za carinsku suradnju. Metodologiju, sastav i način funkcioniranja Pododbora za carinsku suradnju određuje Zajednički odbor u svojem poslovniku.
2. Pododbor za carinsku suradnju periodično ili na zahtjev jedne od pridruženih stranaka razmatra pitanja vezana uz tumačenje i provedbu carinskih odredaba u ovom Sporazumu. Također se bavi svim pitanjima koja se odnose na carinsku suradnju i uzajamnu administrativnu pomoć u carinskim pitanjima između EU-a i Andore.

3. Pododbor za carinsku suradnju može Zajedničkom odboru davati preporuke o carinskim pitanjima na vlastitu inicijativu ili ih daje na zahtjev Zajedničkog odbora. Zajednički odbor o takvim preporukama donosi odluku.

POGLAVLJE 2.

POSEBNE ODREDBE

ČLANAK 8.

Sporazumi o povlaštenoj trgovini koji su rezultat pregovora EU-a

EU u trgovinskim pregovorima s trećim zemljama čini sve što je u njegovoj moći kako bi postigao da se svi povlašteni aranžmani koji se primjenjuju prošire na proizvode podrijetlom iz Andore.

ČLANAK 9.

Sporazumi o uzajamnom priznavanju koji su rezultat pregovora EU-a

EU u pregovorima o sporazumima o uzajamnom priznavanju s trećim zemljama čini sve što je u njegovoj moći kako bi postigao da se za potrebe ocjenjivanja sukladnosti i označivanja proizvoda ti sporazumi o uzajamnom priznavanju prošire na Andoru.

ČLANAK 10.

Postupno uključivanje duhanskih proizvoda u carinsku uniju EU - AD

1. Ne dovodeći u pitanje dio II. poglavlja 1. Okvirnog sporazuma i dio II. poglavlja 1. ovog Protokola, carine i davanja s istovrsnim učinkom koji se primjenjuju na uvoz u Andoru EU-ovih proizvoda obuhvaćenih poglavljem 24. nomenklature priložene Međunarodnoj konvenciji o Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označivanja robe¹ sastavljenoj u Bruxellesu 14. lipnja 1983. i sklopljenoj od strane EU-a Odlukom Vijeća 87/369/EEZ² („nomenklatura HS-a”) („proizvoda obuhvaćenih poglavljem 24. nomenklature HS-a”) postupno se ukidaju tijekom prijelaznog razdoblja od 30 godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma, u skladu s aranžmanima utvrđenima u stavcima od 2. do 5. ovog članka.
2. Aranžmani koji se primjenjuju na uvoz u Andoru iz trećih zemalja u pogledu proizvoda obuhvaćenih poglavljem 24. nomenklature HS-a ne smiju biti povoljniji od aranžmana koji se primjenjuju na uvoz istih proizvoda iz EU-a.
3. Na proizvode obuhvaćene tarifnim brojevima 24.02, 24.03 i 24.04 nomenklature HS-a u verziji iz 2022.³, koji su proizvedeni u EU-u od sirovog duhana i koji ispunjavaju uvjete iz članka 5. stavka 3. dijela II. poglavlja 1. ovog Protokola, pri uvozu u Andoru primjenjuje se povlaštena stopa koja odgovara 60 % stope koja se u Andori primjenjuje na iste proizvode iz trećih zemalja.

---

¹ SL EZ L 198, 20.7.1987., str. 3.

² Odluka Vijeća 87/369/EEZ od 7. travnja 1987. o sklapanju Međunarodne konvencije o Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označavanja robe i Protokola o izmjenama te Konvencije (SL EZ L 198, 20.7.1987., str. 1.).

³ Provedbena uredba Komisije (EU) 2021/1832 od 12. listopada 2021. o izmjeni Priloga I. Uredbi Vijeća (EEZ) br. 2658/87 o tarifnoj i statističkoj nomenklaturi i o Zajedničkoj carinskoj tarifi (SL EU L 385, 29.10.2021., str. 1.).

4. Carine i davanja s istovrsnim učinkom koji proizlaze iz primjene aranžmana utvrđenih u stavku 2. i izračuna povlaštene stope iz stavka 3. nazivaju se „osnovne carine” te su carine i davanja s istovrsnim učinkom koje Andora primjenjuje na datum stupanja na snagu ovog Sporazuma.

5. Carine i davanja s istovrsnim učinkom koji se primjenjuju na proizvode iz EU-a obuhvaćene poglavljem 24. nomenklature HS-a koji se uvoze u Andoru postupno se ukidaju u sljedećih šest koraka:

- (a) sedam godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma carine i davanja s istovrsnim učinkom iznose 95 % osnovnih carina;
- (b) deset godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma carine i davanja s istovrsnim učinkom iznose 90 % osnovnih carina;
- (c) 15 godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma carine i davanja s istovrsnim učinkom iznose 70 % osnovnih carina;
- (d) 20 godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma carine i davanja s istovrsnim učinkom iznose 50 % osnovnih carina;
- (e) 25 godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma carine i davanja s istovrsnim učinkom iznose 30 % osnovnih carina; i
- (f) 30 godina od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma i svake sljedeće godine carine i davanja s istovrsnim učinkom iznose 0 %.

ČLANAK 11.

Mehanizam praćenja tijekom prijelaznog razdoblja

1. U pogledu proizvoda obuhvaćenih poglavljem 24. nomenklature HS-a Andora prije 15. dana svakog mjeseca dostavlja EU-u podatke o svim promjenama, na mjesečnoj osnovi, količina sirovog duhana i duhanskih proizvoda proizvedenih u Andori, uvezenih, stavljenih na tržište i izvezenih.
2. Andora svake godine prije 1. rujna EU-u dostavlja izvješće o kretanju sljedećih elemenata:
  - (a) stanje javnih financija, uključujući udio poreznih prihoda od duhana;
  - (b) diversifikacija andorskog gospodarstva, uključujući posebno poljoprivredni sektor;
  - (c) proizvodnja, uvoz, stavljanje na tržište i izvoz sirovog duhana i duhanskih proizvoda; i
  - (d) mjere koje je Andora poduzela radi sprečavanja i suzbijanja prijevara i krijumčarenja (zakonodavstvo, provedba te administrativni, pravosudni i materijalni kapaciteti).
3. Pri procjeni elemenata obuhvaćenih izvješćem iz stavka 2. Andora posebno uzima u obzir sljedeće pokazatelje:
  - (a) promjene u iznosu državnih prihoda;

- (b) naplaćene carine te naplaćeni izravni i neizravni porezi;
- (c) promjena udjela prihoda od poreza na duhan u javnim financijama;
- (d) promjene relativnog udjela prihoda od berbe duhana u odnosu na ukupni prihod od poljoprivrednih gospodarstava;
- (e) kretanje ulaganja (andorskih i stranih);
- (f) promjene stanja u pogledu zaposlenosti u Andori;
- (g) kretanje turističkog priljeva;
- (h) promjene u mjesečnim podacima o sirovom duhanu i duhanskim proizvodima, odnosno količine sirovog duhana i duhanskih proizvoda:
  - i. proizvedene u Andori;
  - ii. uvezene iz EU-a i trećih zemalja;
  - iii. stavljene na tržište u Andori; i
  - iv. izvezene u EU i treće zemlje;

osim toga, uzimaju se u obzir promjene tih mjesečnih podataka u usporedbi s prethodnom godinom i s prosjekom za prethodnih pet godina;

- (i) promjene prodajne cijene (ponderirana prosječna cijena na temelju podataka o količinama stavljenima na tržište; najniža cijena i najviša cijena) duhanskih proizvoda u Andori, kao i sastava te prodajne cijene (porezi i drugi elementi); i
  - (j) konkretni podaci o učinkovitosti mjera za sprečavanje i suzbijanje prijevara i krijumčarenja, točnije:
    - i. zakonodavne i pravosudne promjene;
    - ii. promjene u broju osoblja zaduženog za borbu protiv prijevara i krijumčarenja;
    - iii. razvoj opreme potrebne za borbu protiv prijevara i krijumčarenja;
    - iv. suradnja sa susjednim zemljama; i
    - v. broj i vrijednost presretnutih pošiljaka.
4. Svakih pet godina, ili na zahtjev EU-a ili Andore, održava se sastanak na kojem se EU i Andora obavješćuju o kretanju pokazatelja kojima se mjeri učinak koji postupni prelazak na slobodno kretanje duhanskih proizvoda ima na Andoru.
5. Zajednički odbor može odlučiti prilagoditi elemente i pokazatelje iz stavaka 2. i 3.
6. Zajednički odbor može odlučiti, ako diversifikacija andorskog gospodarstva, a posebno duhanskog sektora, napreduje zadovoljavajućim tijekom, suspendirati prijenos podataka iz stavaka 1. i 3. te izvješća iz stavka 2.

ČLANAK 12.

Zaštitne mjere za duhan

1. U slučaju ozbiljnih gospodarskih, fiskalnih, društvenih ili okolišnih teškoća uzrokovanih dinamikom postupnog ukidanja carina koje se primjenjuje na poglavlje 24. nomenklature HS-a, Andora može jednostrano poduzeti zaštitne mjere za prilagodbu te dinamike, pod uvjetima i u skladu s ovim člankom.
2. EU može jednostrano poduzeti odgovarajuće zaštitne mjere, pod uvjetima i u skladu s ovim člankom, ako smatra da je nastupilo nešto od sljedećeg:
  - (a) nepovoljni događaja u sprečavanju i borbi protiv prijevara i krijumčarenja u Andori;
  - (b) nepovoljno povećanja proizvodnje, uvoza, stavljanja na tržište ili izvoza sirovog duhana i duhanskih proizvoda; ili
  - (c) povećanje razlika u cijenama duhanskih proizvoda, uključujući poreze, između Andore i država članica EU-a, posebno u odnosu na susjednu državu članicu EU-a s najnižom cijenom.
3. Opseg i trajanje zaštitnih mjera iz stavaka 1. i 2. ograničeni su na ono što je prijeko potrebno za popravljavanje ozbiljnih gospodarskih, fiskalnih, društvenih ili okolišnih teškoća iz stavka 1.

4. Ako Andora ili EU namjerava poduzeti zaštitne mjere na temelju stavka 1. ili 2., Andora ili EU bez odgode obavješćuje drugu pridruženu stranku i dostavlja sve relevantne informacije.
5. Primjenjuje se članak 97. stavci od 4. do 9. Okvirnog sporazuma.

ČLANAK 13.

Pravila o podrijetlu koja se primjenjuju na duhan tijekom prijelaznog razdoblja

1. Tijekom prijelaznog razdoblja iz članka 10. ovog poglavlja i pri uvozu u EU dopušta se bescarinski uvoz proizvoda obuhvaćenih poglavljem 24. nomenklature HS-a podrijetlom iz Andore.
2. Pravila o podrijetlu i načini administrativne suradnje koji se primjenjuju na proizvode obuhvaćene poglavljem 24. nomenklature HS-a utvrđeni su u Dodatku 1. ovom Protokolu.

POGLAVLJE 3.

OSLOBOĐENJA ZA PUTNIKE

ČLANAK 14.

Opće odredbe

1. Za robu uvezenu u osobnoj prtljazi putnika koji dolaze iz druge pridružene stranke EU i Andora odobravaju, na temelju novčanih pragova ili količinskih ograničenja, oslobođenje od uvoznih carina, poreza na dodanu vrijednost (PDV) ili općih neizravnih poreza i trošarina, pod uvjetom da je taj uvoz nekomercijalne naravi.
2. Za potrebe stavka 1. smatra se da je uvoz nekomercijalne naravi:
  - (a) ako je povremene naravi; i
  - (b) ako se sastoji isključivo od robe za osobnu upotrebu putnika ili njihovih obitelji ili robe namijenjene za poklon.
3. Narav ili količina te robe ne smije upućivati na to da se radi o uvozu iz komercijalnih razloga.

ČLANAK 15.

Novčani pragovi i količinska ograničenja

1. Oslobođenja iz članka 14. stavka 1. ovog poglavlja jednaka su oslobođenjima koje se primjenjuje u EU-u u odnosu na treće zemlje u skladu s Direktivom Vijeća 2007/74/EZ¹.
2. Odstupajući od stavka 1. i pod uvjetom da je roba stečena u skladu s općim uvjetima koji uređuju oporezivanje na domaćem tržištu jedne od pridruženih stranaka, primjenjuju se novčani pragovi i količinska ograničenja iz stavaka 3. i 5.
3. Za robu na koju se primjenjuje novčani prag ukupna vrijednost oslobođenja utvrđuje se kao trostruka vrijednost oslobođenja koje EU primjenjuje u odnosu na treće zemlje. Ovaj se stavak ne primjenjuje na putnike mlađe od 15 godina.
4. Za potrebe primjene novčanih pragova vrijednost pojedinačnih predmeta ne smije se dijeliti.

---

¹ Direktiva Vijeća 2007/74/EZ od 20. prosinca 2007. o oslobođenju od poreza na dodanu vrijednost i trošarina na uvoz robe za osobe koje putuju iz trećih zemalja (SL EU L 346, 29.12.2007., str. 6.).

5. Za robu na koju se primjenjuje količinsko ograničenje utvrđuju se sljedeća oslobođenja:

(a) za duhanske proizvode:

- 300 cigareta, ili
- 150 cigarilosa,

ili

- 75 cigara, ili
- 400 grama duhana za pušenje.

Svaka od navedenih količina čini 100 % ukupnih oslobođenja odobrenih za duhanske proizvode.

Cigarilosi su cigare čija je maksimalna pojedinačna težina 3 grama.

U slučaju svakog pojedinog putnika oslobođenje se može primijeniti na bilo koju kombinaciju duhanskih proizvoda, pod uvjetom da zbroj postotaka iskorištenih u okviru pojedinačnih oslobođenja ne prelazi 100 %;

(b) za alkohol i alkoholna pića, vina i pivo:

- ukupno 1,5 litara alkohola i alkoholnih pića alkoholne jakosti veće od 22 % volumnog udjela ili nenedaturiranog etilnog alkohola s volumnim udjelom 80 % i više, ili
- ukupno 3 litre alkohola i alkoholnih pića alkoholne jakosti ne veće od 22 % volumnog udjela, i
- 5 litara mirnog vina i ukupno 20 litara piva.

Svaka od navedenih količina čini 100 % ukupnih oslobođenja odobrenih za alkohol i alkoholna pića, vina i pivo.

U slučaju svakog pojedinog putnika oslobođenje se može primijeniti na bilo koju kombinaciju alkohola i alkoholnih pića, vina i piva iz točke (b), pod uvjetom da zbroj postotaka iskorištenih u okviru pojedinačnih oslobođenja ne prelazi 100 %.

6. Stavak 5. ne primjenjuje se na putnike mlađe od 17 godina.

POGLAVLJE 4.

CARINSKE SIGURNOSNE MJERE

ČLANAK 16.

Definicija pojma „carinske sigurnosne mjere”

Za potrebe ovog poglavlja pojam „carinske sigurnosne mjere” znači odredbe koje se odnose na prijavu robe prije njezina ulaska u carinsko područje ili izlaska iz njega, odredbe koje se odnose na ovlaštene gospodarske subjekte te odredbe koje se odnose na sigurnosne carinske provjere i upravljanje sigurnosnim rizicima, a primjenjuju se u skladu s relevantnim carinskim zakonodavstvom koje je u određenom trenutku na snazi u EU-u.

ČLANAK 17.

Opća načela koja se odnose na carinske sigurnosne mjere

1. EU i Andora obvezuju se primjenjivati carinske sigurnosne mjere na kretanje robe u treće zemlje i iz njih te tako osigurati jednakovrijednu razinu sigurnosti na svojim vanjskim granicama.
2. EU i Andora ne primjenjuju carinske sigurnosne mjere na kretanje robe između svojih carinskih područja.

ČLANAK 18.

Sporazumi s trećim zemljama

1. Prije sklapanja bilo kakvog sporazuma s trećom zemljom koji se odnosi na carinske sigurnosne mjere EU i Andora međusobno se savjetuju kako bi se osigurala usklađenost s ovim poglavljem, posebno ako dogovoreni sporazum sadržava odredbe koje odstupaju od carinskih sigurnosnih mjera.
2. EU i Andora suglasni su da sporazumi koje jedno od njih sklopi s trećom zemljom u području obuhvaćenom carinskim sigurnosnim mjerama ne stvaraju obveze za drugu pridruženu stranku, osim ako Zajednički odbor odluči drukčije.

ČLANAK 19.

Mjesto podnošenja ulazne skraćene deklaracije i deklaracije prije izlaska robe

1. Ulazna skraćena deklaracija podnosi se nadležnom tijelu pridružene stranke na čije se carinsko područje roba unosi iz trećih zemalja. To nadležno tijelo na temelju podataka sadržanih u ulaznoj skraćenoj deklaraciji provodi analizu rizika i sve carinske sigurnosne kontrole koje smatra potrebnima, uključujući u slučajevima u kojima je roba namijenjena drugoj pridruženoj stranci.

2. Deklaracija prije izlaska robe podnosi se nadležnom tijelu pridružene stranke na čijem se carinskom području provode formalnosti u vezi s izvozom ili, ovisno o slučaju, izlaskom u treće zemlje. To nadležno tijelo na temelju podataka sadržanih u deklaraciji provodi analizu rizika i carinske sigurnosne kontrole koje smatra potrebnima.

3. Kad roba namijenjena trećoj zemlji napušta carinsko područje pridružene stranke preko carinskog područja druge pridružene stranke, deklaracija prije izlaska robe podnosi se samo nadležnom tijelu te druge pridružene stranke.

ČLANAK 20.

Carinske sigurnosne kontrole i upravljanje sigurnosnim rizicima

1. EU i Andora surađuju radi:

- (a) razmjene informacija s ciljem poboljšanja i jačanja svoje analize rizika i učinkovitosti sigurnosnih carinskih kontrola; i
- (b) pravodobne uspostave zajedničkog okvira za upravljanje rizikom, zajedničkih kriterija rizika i zajedničkih prioritetnih područja za kontrole te uspostave elektroničkog sustava za provođenje zajedničkog upravljanja rizikom.

2. Zajednički odbor donosi sve odluke potrebne za primjenu stavka 1.

ČLANAK 21.

Praćenje provedbe carinskih sigurnosnih mjera

1. Zajednički odbor donosi odluke u kojima se utvrđuje kako će EU i Andora pratiti provedbu ovog poglavlja i provjeravati usklađenost s carinskim sigurnosnim mjerama. Takvo praćenje može biti u obliku:

- (a) redovite ocjene provedbe ovog poglavlja;
- (b) preispitivanja radi poboljšanja načina na koji se ovo poglavlje primjenjuje ili izmjene njegovih odredaba radi boljeg ispunjavanja ciljeva;
- (c) organizacije tematskih sastanaka stručnjaka iz EU-a i Andore te revizije upravnih postupaka, uključujući posjete na licu mjesta.

2. Zajednički odbor osigurava da se mjerama koje se poduzimaju na temelju stavka 1. poštuju prava gospodarskih subjekata.

ČLANAK 22.

Razmjena informacija o ovlaštenim gospodarskim subjektima

Europska komisija i nadležna tijela Andore iz sigurnosnih se razloga redovito međusobno izvješćuju o identitetu svojih ovlaštenih gospodarskih subjekata i pritom navode sljedeće informacije:

- (a) identifikacijski broj gospodarskog subjekta (TIN) u formatu koji je u skladu sa zakonodavstvom o registraciji i identifikaciji gospodarskih subjekata (EORI), tj. Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2015/2446¹;
- (b) naziv i adresu ovlaštenog gospodarskog subjekta;
- (c) broj odobrenja kojim se odobrava status ovlaštenog gospodarskog subjekta;
- (d) trenutačni status (ovlašten, obustavljen, povučen);
- (e) razdoblja promijenjenog statusa;
- (f) datum stupanja odobrenja na snagu; i
- (g) tijelo koje je izdalo odobrenje.

---

¹ Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 od 28. srpnja 2015. o dopuni Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o detaljnim pravilima koja se odnose na pojedine odredbe Carinskog zakonika Unije (SL EU L 343, 29.12.2015., str. 1.).

ČLANAK 23.

Zaštita poslovne tajne i osobnih podataka

1. Na informacije koje EU i Andora razmjenjuju na temelju ovog poglavlja primjenjuje se zaštita poslovne tajne i osobnih podataka kako je definirana u pravu pridružene stranke primateljice.
2. Informacije koje EU i Andora razmjenjuju na temelju ovog poglavlja ne smiju se prenositi osobama koje nisu nadležna tijela predmetne pridružene stranke niti ih ta nadležna tijela smiju koristiti u svrhe koje nisu predviđene ovim Sporazumom.

ČLANAK 24.

Mjere za ponovno postizanje ravnoteže

1. EU ili Andora mogu, nakon savjetovanja u okviru Zajedničkog odbora, poduzeti odgovarajuće mjere za ponovno postizanje ravnoteže, uključujući suspenziju primjene carinskih sigurnosnih mjera, ako utvrde da se druga pridružena stranka ne pridržava odredaba utvrđenih u ovom poglavlju.
2. Ako bi odgoda mogla ugroziti djelotvornost carinskih sigurnosnih mjera, EU ili Andora mogu, bez prethodnog savjetovanja, poduzeti privremene mjere za ponovno postizanje ravnoteže, pod uvjetom da se odmah nakon donošenja tih privremenih mjera za ponovno postizanje ravnoteže održi savjetovanje u okviru Zajedničkog odbora.

3. Ako Andora više ne jamči provedbu relevantnih pravnih akata EU-a o carinskim sigurnosnim mjerama u skladu s ovim poglavljem, EU može suspendirati primjenu carinskih sigurnosnih mjera, osim ako Zajednički odbor, nakon što ispita načine održavanja primjene pravnih akata EU-a, odluči drukčije.

4. Mjere za ponovno postizanje ravnoteže trebale bi biti razmjerne, a njihov opseg i trajanje trebali bi biti ograničeni na ono što je potrebno za popravljjanje stanja. Pridružena stranka može od Zajedničkog odbora zatražiti održavanje savjetovanja o razmjernosti mjera za ponovno postizanje ravnoteže poduzetih na temelju ovog članka.

POGLAVLJE 5.

UZAJAMNA POMOĆ PRI NAPLATI POTRAŽIVANJA

ČLANAK 25.

Uzajamna pomoć pri naplati potraživanja

1. Svaka država članica EU-a i Andora uzajamno si pomažu pri naplati potraživanja povezanih s uvoznim i izvoznim carinama.
2. Takva uzajamna pomoć obuhvaća:
  - (a) upravne kazne, novčane kazne, pristojbe i dodatne pristojbe povezane s potraživanjima za koja se može zatražiti uzajamna pomoć u skladu sa stavkom 1., koje su odredila upravna tijela nadležna za naplatu predmetnih poreza ili carina ili za obavljanje s njima povezanih upravnih istražnih radnji ili koje su na zahtjev takvih upravnih tijela potvrdila upravna ili pravosudna tijela;
  - (b) pristojbe za potvrde i slične dokumente koji se izdaju u vezi s upravnim postupcima povezanim s predmetnim porezima ili carinama;
  - (c) kamate i troškove povezane s potraživanjima za koja se može zatražiti uzajamna pomoć u skladu sa stavkom 1. ovog članka ili točkom (a) ili (b) ovog stavka.

3. Uzajamna pomoć pri naplati potraživanja pruža se u skladu s poglavljima od I. do V. Direktive Vijeća 2010/24/EU¹ i poglavljima od I. do IV. Provedbene uredbe Komisije (EU) 1189/2011², podložno sljedećem:

- (a) odstupajući od članka 4. stavaka 1. i 6. Direktive 2010/24/EU, svaka država članica EU-a i Andora imenuju tijela ovlaštena za podnošenje ili primanje zahtjeva za uzajamnu pomoć i popis tih tijela dostavljaju Europskoj komisiji i obavješćuju je o svim relevantnim promjenama; Europska komisija primljene informacije priopćuje državama članicama EU-a i Andori;
- (b) odstupajući od članka 13. stavka 1. prvog i drugog podstavka te članka 17. Direktive 2010/24/EU, zahtjev za naplatu potraživanja ili zahtjev za mjere opreza može se provesti na temelju ovlasti i postupaka predviđenih zakonima ili drugim propisima države koja prima zahtjev, ako ti zakoni ili drugi propisi omogućuju djelotvoran i učinkovit sustav naplate;
- (c) odstupajući od članka 19. stavka 2. prvog i drugog podstavka te članka 19. stavka 3. Direktive 2010/24/EU, svaki zahtjev za naplatu potraživanja ili mjere opreza na temelju ovog Protokola ima učinak suspenzije roka zastare dok tijelo koje prima zahtjev ne izvrši zahtjev;

---

¹ Direktiva Vijeća 2010/24/EU od 16. ožujka 2010. o uzajamnoj pomoći kod naplate potraživanja vezanih za poreze, carine i druge mjere (SL EU L 84, 31.3.2010., str. 1.).

² Provedbena uredba Komisije (EU) br. 1189/2011 od 18. studenog 2011. o utvrđivanju detaljnih pravila u vezi s određenim odredbama Direktive Vijeća 2010/24/EU o uzajamnoj pomoći kod naplate potraživanja vezanih za poreze, carine i druge mjere (SL EU L 302, 19.11.2011., str. 16.).

- (d) za potrebe ovog članka članak 22. stavak 1. Direktive 2010/24/EU dopunjuje se sljedećom rečenicom: „U svakom slučaju, dodatne informacije koje se odnose na zahtjeve za uzajamnu pomoć i odgovori na te zahtjeve mogu se dostaviti na engleskom jeziku ili na drugom jeziku koji nadležna tijela prihvaćaju.”;
- (e) svaka država članica EU-a i Andora prikupljaju statističke podatke o sljedećem:
- i. broju zahtjeva za informacije, obavješćivanje, naplatu potraživanja ili mjere opreza koje svake godine pošalje svakoj državi koja prima zahtjev i koje primi od svake države koja podnosi zahtjev; i
  - ii. iznosu potraživanja za koja se traži uzajamna pomoć pri naplati potraživanja i naplaćenim iznosima.

Statistički podaci iz podtočaka i. i ii. dostavljaju se Europskoj komisiji do 30. lipnja svake godine. Europska komisija informacije primljene od država članica EU-a priopćuje Andori;

- (f) odstupajući od članka 2. stavaka 1. i 2. Provedbene uredbe (EU) br. 1189/2011, svi zahtjevi i popratni instrumenti, obrasci i drugi dokumenti, kao i sve ostale informacije dostavljene u vezi s takvim zahtjevima šalju se sigurnom e-poštom, osim ako to iz tehničkih razloga nije izvedivo, ili na bilo koji drugi način koji su odobrila nadležna tijela.

4. Pri podnošenju zahtjeva za informacije države članice EU-a i Andora koriste obrazac sastavljen prema modelu koji se koristi za zahtjeve među državama članicama EU-a, osim ako se tijelo koje podnosi zahtjev i tijelo koje prima zahtjev dogovore drukčije.

Pri podnošenju zahtjeva za obavješćivanje države članice EU-a i Andora koriste obrazac sastavljen prema modelu koji se koristi za zahtjeve među državama članicama EU-a.

Pri podnošenju zahtjeva za naplatu potraživanja ili zahtjeva za mjere opreza države članice EU-a i Andora koriste obrazac sastavljen prema modelu koji se koristi za zahtjeve među državama članicama EU-a.

Standardni obrazac uz zahtjev za obavješćivanje i obrazac jedinstvenog instrumenta kojim se omogućuje donošenje izvršnih mjera u državi koja prima zahtjev sastavljaju se na temelju predložaka koji se koriste za zahtjeve među državama članicama EU-a.

Struktura i izgled obrazaca iz ovog stavka mogu se prilagoditi s obzirom na ovaj Protokol te zahtjeve i mogućnosti elektroničkog komunikacijskog sustava, pod uvjetom da se skup podataka i informacija koji su u njima sadržani bitno ne mijenjaju. Polja u obrascima koja se ne popunjavaju tijekom komunikacije u vezi sa zahtjevom i njegovim izvršenjem mogu se izostaviti.

POGLAVLJE 6.

POVEZIVANJE S ELEKTRONIČKIM SUSTAVIMA EU-a

ČLANAK 26.

Povezivanje s elektroničkim sustavima EU-a

1. EU osigurava tehničku pomoć i osposobljavanje potrebne da bi se olakšalo povezivanje Andore s elektroničkim sustavima EU-a potrebnima za pravilno funkcioniranje carinske unije EU - AD, u okviru ograničenja i u skladu s aranžmanima koji će se utvrditi odlukom Zajedničkog odbora, uzimajući u obzir financijska sredstva dostupna u tu svrhu. Troškove povezivanja snosi Andora.
2. Odlukom Zajedničkog odbora iz stavka 1. utvrđuje se i vremenski raspored za postupno povezivanje Andore s elektroničkim sustavima EU-a, uzimajući u obzir stvarne vanjskotrgovinske potrebe Andore i potrebe EU-a, kao i alternativna rješenja za slučajeve u kojima bi troškovi povezivanja bili nerazmjerni očekivanoj korisnosti.

POGLAVLJE 7.

PRAVILA O ZDRAVLJU ŽIVOTINJA, SIGURNOSTI HRANE I ZDRAVLJU BILJA

ČLANAK 27.

Pododbor za sigurnost hrane te veterinarska i fitosanitarna pitanja

1. Odstupajući od prve rečenice članka 76. stavka 8. Okvirnog sporazuma, osniva se Pododbor za sigurnost hrane te veterinarska i fitosanitarna pitanja. Metodologiju, sastav i način funkcioniranja tog pododbora određuje Zajednički odbor u svojem poslovniku.
2. Pododbor za sigurnost hrane te veterinarska i fitosanitarna pitanja redovito ili na zahtjev EU-a ili Andore preispituje promjene u pravnim aktima EU-a o sigurnosti hrane i veterinarskim i fitosanitarnim pitanjima te utvrđuje pravne akte EU-a koji će se primjenjivati u Andori.
3. Ako je potrebno, Pododbor za sigurnost hrane te veterinarska i fitosanitarna pitanja daje preporuke Zajedničkom odboru s ciljem ažuriranja Priloga I. Protokolu o pridruženoj državi na temelju članka 81. Okvirnog sporazuma.

ČLANAK 28.

Provjere proizvoda uvezenih iz trećih zemalja kojima je odredište Andora

Provjere proizvoda uvezenih iz trećih zemalja kojima je odredište Andora na graničnim kontrolnim postajama provode nadležna tijela država članica EU-a u ime i za račun andorskih tijela.

ČLANAK 29.

Pristup profilaktičkom ili terapijskom liječenju u slučaju zdravstvenih kriza

1. EU i Andora blisko surađuju u slučaju velikih zdravstvenih kriza u području zdravlja životinja, sigurnosti hrane i zdravlja bilja.
2. U slučaju velikih zdravstvenih kriza prouzročenih izbijanjem bolesti životinja koje se mogu smatrati vrlo epizootskima, EU i Andora odmah se međusobno obavješćuju i, u mjeri u kojoj je to moguće, koordiniraju svoje djelovanje, posebno ako se razmatra uvođenje mjera ili planova cijepljenja.

ČLANAK 30.

Revizije

Na Andoru se primjenjuju isti aranžmani za reviziju koju provode stručnjaci EU-a kao aranžmani za reviziju koju provode stručnjaci utvrđeni za države članice EU-a.

ČLANAK 31.

Sudjelovanje u sustavima izvješćivanja

1. Andora sudjeluje u računalnom sustavu upravljanja informacijama za službene kontrole (IMSOC) ili bilo kojem drugom sustavu koji bi mogao zamijeniti IMSOC u budućnosti.
2. Tehničke i operativne aranžmane za sudjelovanje Andore u IMSOC-u utvrđuje Zajednički odbor na temelju prijedloga relevantnog pododbora.

DIO III.

SLOBODNO KRETANJE OSOBA, USLUGA I KAPITALA

POGLAVLJE 1.

SLOBODNO KRETANJE OSOBA, RADNIKA I SAMOZAPOSLENIH OSOBA

ČLANAK 32.

Prijelazna razdoblja u vezi sa slobodnim kretanjem osoba

1. Andora, s jedne strane, i države članice EU-a, s druge strane, mogu u razdoblju od dvije godine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma za državljane država članica EU-a, s jedne strane, i državljane Andore, s druge strane, zadržati na snazi nacionalne odredbe kojima se ulazak, boravak i zapošljavanje uvjetuje prethodnim odobrenjem.

Andora može u razdoblju od dvije godine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma za državljane država članica EU-a zadržati na snazi ograničenja broja novih rezidenata i radnika.

2. Andora može u razdoblju od dvije godine od datuma stupanja na snagu ovog Sporazuma zadržati na snazi nacionalne odredbe kojima se ograničava profesionalna mobilnost i pristup profesijama za sve kategorije radnika.

ČLANAK 33.

Mjere tijekom prijelaznih razdoblja

1. Osim ograničenja navedenih u članku 32. ovog poglavlja, Andora ne smije uvesti nikakva nova ograničenja koja se odnose na ulazak, zapošljavanje i boravak radnika i samozaposlenih osoba od datuma potpisivanja ovog Sporazuma.
2. Andora poduzima sve potrebne mjere kako bi tijekom prijelaznih razdoblja državljani država članica EU-a mogli dobiti odgovarajuće zaposlenje na državnom području Andore uz isti prioritet kao i državljani Andore.

ČLANAK 34.

Primjena postojećih bilateralnih aranžmana tijekom prijelaznih razdoblja

Tijekom prijelaznih razdoblja postojeći bilateralni aranžmani nastaviti će se primjenjivati, osim ako iz ovog Sporazuma proizlaze odredbe koje su povoljnije za državljane država članica EU-a.

POGLAVLJE 2.

PRIJEVOZ

ČLANAK 35.

Kabotaža u cestovnom prijevozu tereta

1. U pogledu prava kabotaže ovaj Sporazum ne dovodi u pitanje sljedeće bilateralne sporazume:
  - (a) *Acuerdo entre el Reino de España y el Principado de Andorra sobre transporte internacional por carretera*, sastavljen u Ordinu 8. siječnja 2015.;
  - (b) *Accord entre le Gouvernement de la République française et le Gouvernement de la Principauté d'Andorre concernant les transports routiers internationaux de marchandises*, sastavljen u Andorri la Velli 12. prosinca 2000.;
  - (c) *Acordo entre a República Portuguesa e o Principado de Andorra relativo a Transportes Internacionais Rodoviários de Passageiros e de Mercadorias*, sastavljen u Andorri la Velli 15. studenog 2000.; i
  - (d) *Accordo fra il Governo della Repubblica italiana e il Governo del Principato di Andorra, concernente la regolamentazione del trasporto internazionale di viaggiatori e di merci su strada*, sastavljen u Bruxellesu 19. svibnja 2015.

Takva prava kabotaže mogu se ažurirati.

2. Ovaj Sporazum zamjenjuje bilateralne sporazume navedene u stavku 1. u pogledu svih pitanja osim prava kabotaže uređenih tim bilateralnim sporazumima.

3. Osim kako je navedeno u stavku 1., Andora ne može s državama članicama EU-a sklapati nove sporazume o cestovnom prijevozu kojima se uređuju pitanja obuhvaćena područjem primjene ovog Sporazuma.

DIO IV.

HORIZONTALNE ODREDBE KOJE SE ODNOSE NA ČETIRI SLOBODE

POGLAVLJE 1.

PRAVO TRGOVAČKIH DRUŠTAVA

ČLANAK 36.

Međupovezanost registara

1. Središnji registar, trgovački registar i registar trgovačkih društava Andore povezuju se sa sustavom povezivanja registara uspostavljenim u skladu s člankom 22. Direktive (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća¹.
2. Povezivanje središnjeg registra, trgovačkog registra i registra trgovačkih društava Andore sa sustavom povezivanja registara potpuno je usklađeno s pravnim aktima EU-a u području prava trgovačkih društava te je podložno uvjetu da su ispunjeni svi tehnički zahtjevi i financijske obveze od strane Andore.

---

¹ Direktiva (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava (SL EU L 169, 30.6.2017., str. 46.).

3. Andora provodi potrebne mjere kako bi osigurala interoperabilnost svojih registara unutar sustava povezivanja registara putem platforme, distribuciju i razmjenu informacije putem sustava povezivanja registara te osigurava da trgovačka društva i podružnice u Andori imaju jedinstveni europski identifikator (EUID) u skladu s Direktivom (EU) 2017/1132.

4. Andora snosi troškove prilagodbe svojih nacionalnih registara te troškove njihova održavanja i funkcioniranja koje proizlaze iz provedbe Direktive (EU) 2017/1132.

PRAVILA O PODRIJETLU

DIO I.

OPĆE ODREDBE

ČLANAK 1.

Definicije

Za potrebe ovog Dodatka primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „pridružena stranka” znači EU ili Andora;
- (b) „poglavlje”, „odsjek”, „tarifni broj” ili „tarifni podbroj” znači poglavlje, odsjek, tarifni broj ili tarifni podbroj (četveroznamenkasta ili šesteroznamenkasta oznaka) koji se upotrebljava u nomenklaturi koja čini Harmonizirani sustav nazivlja i brojčanog označivanja robe („Harmonizirani sustav”) s izmjenama u skladu s Preporukom Vijeća za carinsku suradnju od 26. lipnja 2004. o jedinstvenom referentnom broju pošiljke (UCR) za carinske svrhe;
- (c) „razvrstan” znači razvrstavanje robe u određeno poglavlje, odsjek, tarifni broj ili tarifni podbroj;

- (d) „pošiljka” znači proizvodi:
- i. koje određeni izvoznik istodobno otprema određenom primatelju; ili
  - ii. koji su obuhvaćeni jedinstvenom prijevoznom ispravom koja se odnosi na njihovu otpremu od izvoznika primatelju ili koji su, ako takva jedinstvena prijevozna isprava ne postoji, obuhvaćeni jednim računom;
- (e) „carinska tijela EU-a” znači carinska tijela bilo koje države članice EU-a;
- (f) „carinska vrijednost” znači vrijednost koja je utvrđena u skladu sa Sporazumom o provedbi članka VII. Općeg sporazuma o carinama i trgovini iz 1994.¹;
- (g) „cijena franko tvornica” znači cijena proizvoda bez dostave plaćena proizvođaču u pridruženoj stranci u čijem je poduzeću obavljen posljednji postupak obrade ili prerade, pod uvjetom da ta cijena uključuje vrijednost svih upotrijebljenih materijala i sve druge troškove povezane s proizvodnjom te da je umanjena za sve domaće poreze za koje se nakon izvoza dobivenog proizvoda ostvaruje ili bi se mogao ostvariti povrat; ako je posljednji postupak obrade ili prerade podugovorom dodijeljen određenom proizvođaču, pojam „proizvođač” odnosi se na poduzeće koje je zaposlilo podugovaratelja; ako stvarna cijena ne odražava sve troškove povezane s proizvodnjom proizvoda koji su doista nastali u pridruženoj stranci, pojam „cijena franko tvornica” znači zbroj svih tih troškova umanjen za sve domaće poreze za koje se nakon izvoza dobivenog proizvoda ostvaruje ili bi se mogao ostvariti povrat;
- (h) „zamjenjivi materijali” ili „zamjenjivi proizvodi” znači materijali ili proizvodi iste vrste i komercijalne kvalitete te istih tehničkih i fizičkih značajki koji se ne mogu razlikovati jedni od drugih;

---

¹ SL EZ L 336, 23.12.1994., str. 119.

- (i) „roba” znači materijali i proizvodi;
- (j) „proizvodnja” znači sve vrste obrade ili prerade, uključujući sastavljanje;
- (k) „materijal” znači svaki sastojak, sirovina, sastavni dio ili dio itd. koji se upotrebljava u proizvodnji proizvoda;
- (l) „najveći dopušteni sadržaj materijala bez podrijetla” znači najveći sadržaj materijala bez podrijetla koji je dopušten da bi se proizvodnja smatrala obradom ili preradom koja je dostatna da se proizvodu dodijeli status proizvoda s podrijetlom; može biti izražen kao postotak cijene franko tvornica proizvoda ili kao postotak neto težine tih upotrijebljenih materijala koji pripadaju u određenu skupinu poglavlja, poglavlje, tarifni broj ili tarifni podbroj;
- (m) „proizvod” znači proizvod koji se dobiva postupkom proizvodnje, čak i ako je namijenjen kasnijoj upotrebi u drugim postupcima proizvodnje;
- (n) „područje” odnosno „državno područje” znači područje odnosno državno područje uključuje kopneno područje, unutarnje vode i teritorijalno more pridružene stranke;
- (o) „dodana vrijednost” znači cijena franko tvornica proizvoda umanjena za carinsku vrijednost svakog od uključenih materijala koji su podrijetlom iz druge pridružene stranke s kojom se primjenjuje kumulacija ili, ako carinska vrijednost nije poznata ili ju je nemoguće utvrditi, prva utvrdiva cijena plaćena za materijale u pridruženoj stranci izvoznici;
- (p) „vrijednost materijala” znači carinska vrijednost u trenutku uvoza upotrijebljenih materijala bez podrijetla ili, ako ta carinska vrijednost nije poznata ili ju je nemoguće utvrditi, prva utvrdiva cijena plaćena za materijale u pridruženoj stranci izvoznici; ako je potrebno utvrditi vrijednost upotrijebljenih materijala s podrijetlom, ova točka primjenjuje se *mutatis mutandis*.

DIO II.

DEFINICIJA POJMA „PROIZVODI S PODRIJETLOM”

ČLANAK 2.

Opći zahtjevi

Za potrebe provedbe ovog Sporazuma smatra se da su sljedeći proizvodi podrijetlom iz pridružene stranke kad se izvoze u drugu pridruženu stranku:

- (a) proizvodi u cijelosti dobiveni u pridruženoj stranci u smislu članka 3. ovog Dodatka;
- (b) proizvodi dobiveni u pridruženoj stranci koji sadržavaju materijale koji nisu u cijelosti dobiveni u toj stranci, uz uvjet da su takvi materijali u toj pridruženoj stranci prošli dostatnu obradu ili preradu u smislu članka 4. ovog Dodatka.

ČLANAK 3.

Proizvodi dobiveni u cijelosti

1. Sljedeći se proizvodi smatraju u cijelosti dobivenima u pridruženoj stranci kad se izvoze u drugu pridruženu stranku:

- (a) mineralni proizvodi koji su izvađeni i prirodna voda koja se crpi iz njezina tla ili iz njezina morskog dna;

- (b) bilje, uključujući vodene biljke, te biljni proizvodi koji su ondje uzgojeni ili ubrani;
- (c) žive životinje koje su ondje okoćene i uzgojene;
- (d) proizvodi od živih životinja koje su ondje uzgojene;
- (e) proizvodi od zaklanih životinja koje su ondje okoćene i uzgojene;
- (f) proizvodi koji su ondje dobiveni lovom ili ribolovom;
- (g) proizvodi akvakulture ako su se ribe, rakovi, mekušci i drugi vodeni beskralješnjaci ondje izlegli ili su ondje uzgojeni iz jaja, ličinki, mladi ili mladunaca;
- (h) proizvodi morskog ribolova i drugi proizvodi koje su njezina plovila izvadila iz mora izvan teritorijalnih voda;
- (i) proizvodi koji su proizvedeni na njezinim brodovima tvornicama isključivo od proizvoda iz točke (h);
- (j) rabljeni predmeti koji su ondje prikupljeni, a namijenjeni su samo oporabi sirovina;
- (k) otpad i ostaci koji potječu od ondje obavljenih proizvodnih postupaka;
- (l) proizvodi koji su izvađeni s morskog dna ili podzemlja izvan njezinih teritorijalnih voda, pod uvjetom da ima isključivo pravo iskorištavanja tog dna ili podzemlja;
- (m) roba koja je ondje proizvedena isključivo od proizvoda navedenih u točkama od (a) do (l).

2. Izrazi „njezina plovila” i „njezini brodovi tvornice” u stavku 1. točkama (h) i (i) primjenjuju se samo na plovila i brodove tvornice koji ispunjavaju navedene zahtjeve:

- (a) registrirani su u pridruženoj stranci izvoznici ili uvoznici;
- (b) plove pod zastavom pridružene stranke izvoznice ili uvoznice; i
- (c) ispunjavaju jedan od sljedećih uvjeta:
  - i. u najmanje su 50-postotnom vlasništvu državljana pridružene stranke izvoznice ili uvoznice; ili
  - ii. u vlasništvu su pravnih osoba:
    - koja imaju sjedište i glavno mjesto poslovanja u pridruženoj stranci izvoznici ili uvoznici; i
    - koja su u najmanje 50-postotnom vlasništvu pridružene stranke izvoznice ili uvoznice ili javnih tijela ili državljana pridružene stranke izvoznice ili uvoznice.

3. Za potrebe stavka 2., ako je pridružena stranka izvoznica ili uvoznica EU, pojam „pridružena stranka izvoznica ili uvoznica” znači države članice EU-a.

ČLANAK 4.

Dostatna obrada ili prerada

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 3. ovog članka i članak 6. ovog Dodatka, proizvodi koji nisu u cijelosti dobiveni u jednoj od pridruženih stranaka smatraju se dostatno obrađenima ili prerađenima ako su ispunjeni uvjeti za predmetnu robu utvrđeni u Prilogu II. ovom Dodatku.
2. Ako se proizvod koji je stekao status proizvoda s podrijetlom u pridruženoj stranci u skladu sa stavkom 1. upotrebljava kao materijal u proizvodnji nekog drugog proizvoda, ne uzimaju se u obzir materijali bez podrijetla koji su možda upotrijebljeni u njegovoj proizvodnji.
3. Za svaki se proizvod provjerava jesu li ispunjeni zahtjevi iz stavka 1.

Međutim, ako se relevantno pravilo temelji na usklađenosti s najvećim dopuštenim sadržajem materijala bez podrijetla, carinska tijela pridruženih stranaka mogu izvoznicima odobriti izračun cijene franko tvornica proizvoda i vrijednosti upotrijebljenih materijala bez podrijetla na temelju prosječnih vrijednosti iz stavka 4. kako bi se uzele u obzir fluktuacije troškova i valutnih tečajeva.

4. Ako se primjenjuje stavak 3. drugi podstavak, prosječna cijena franko tvornica proizvoda i prosječna vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla izračunavaju se na osnovi zbroja cijena franko tvornica naplaćenih za svu prodaju istih proizvoda tijekom prethodne fiskalne godine odnosno zbroja vrijednosti svih materijala bez podrijetla upotrijebljenih u proizvodnji istih proizvoda tijekom prethodne fiskalne godine kako je definirana u pridruženoj stranci izvoznici ili, ako nisu dostupni iznosi za cijelu fiskalnu godinu, tijekom kraćeg razdoblja koje ne bi smjelo biti kraće od tri mjeseca.

5. Izvoznici koji su se odlučili za izračun na temelju prosječnih vrijednosti moraju tu metodu dosljedno primjenjivati tijekom godine koja slijedi nakon referentne fiskalne godine, ili, ako je primjereno, tijekom godine koja slijedi nakon kraćeg razdoblja koje je odabrano kao referentno. Tu metodu mogu prestati primjenjivati ako tijekom određene fiskalne godine ili kraćeg reprezentativnog razdoblja koje nije kraće od tri mjeseca zabilježe prestanak fluktuacija u troškovima ili valutnim tečajevima koje su opravdavale korištenje te metode.

6. Prosječne vrijednosti iz stavka 4. upotrebljavaju se kao cijena franko tvornica i kao vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla radi utvrđivanja usklađenosti s najvećim dopuštenim sadržajem materijala bez podrijetla.

ČLANAK 5.

Pravilo o dopuštenim odstupanjima

1. Odstupajući od članka 4. ovog Dodatka i podložno stavcima 2. i 3. ovog članka, materijali bez podrijetla koji se u skladu s uvjetima s popisa u Prilogu II. ovom Dodatku ne smiju upotrebljavati u proizvodnji određenog proizvoda mogu se ipak upotrebljavati, pod uvjetom da njihova ukupna neto težina ili vrijednost utvrđena za taj proizvod ne prelazi 15 % neto težine proizvoda obuhvaćenog poglavljem 24.

2. Stavkom 1. ovog članka ne dovodi se u pitanje bilo koji od postotaka za najveći dopušteni sadržaj materijala bez podrijetla kako su utvrđeni u Prilogu II. ovom Dodatku.

3. Stavci 1. i 2. ovog članka ne primjenjuju se na proizvode koji su u cijelosti dobiveni u pridruženoj stranci u smislu članka 3. ovog Dodatka. Međutim, ne dovodeći u pitanje članak 6. i članak 8. stavak 1. ovog Dodatka, dopušteno odstupanje predviđeno u tim odredbama primjenjuje se neovisno o tome na proizvode za koje se uvjetima utvrđenima u popisu u Prilogu II. ovom Dodatku zahtijeva da materijali koji se upotrebljavaju u proizvodnji tih proizvoda moraju biti dobiveni u cijelosti.

ČLANAK 6.

Nedostatna obrada ili prerada

1. Ne dovodeći u pitanje stavak 2. ovog članka, sljedeći postupci smatraju se obradom ili preradom nedostatnom za stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom, neovisno o tome jesu li ispunjeni zahtjevi iz članka 4. ovog Dodatka:

- (a) postupci kojima se proizvodi održavaju u dobrom stanju tijekom prijevoza i skladištenja;
- (b) rastavljanje i sastavljanje pošiljki;
- (c) pranje, čišćenje; uklanjanje prašine, hrđe, ulja, boje ili drugih tvari za prekrivanje;
- (d) glačanje ili prešanje tekstila;
- (e) jednostavni postupci bojenja i poliranja;

- (f) ljuštenje i djelomično ili potpuno mljevenje riže; poliranje i glaziranje žitarica i riže;
- (g) postupci dodavanja bojila ili aroma u šećer ili izrade kocki šećera; djelomično ili potpuno mljevenje kristalnog šećera;
- (h) guljenje, uklanjanje koštica i ljuštenje voća, orašastih plodova i povrća;
- (i) oštrenje, jednostavno mljevenje ili jednostavno rezanje;
- (j) sijanje, prebiranje, razvrstavanje, raspoređivanje, stupnjevanje i slaganje, uključujući sastavljanje setova proizvoda;
- (k) jednostavno pakiranje u boce, limenke, bočice, vreće, sanduke i kutije, pričvršćivanje na kartone ili daske i svi drugi jednostavni postupci pakiranja;
- (l) stavljanje ili tiskanje oznaka, etiketa, logotipa i drugih sličnih razlikovnih obilježja na proizvode ili njihovu ambalažu;
- (m) jednostavno miješanje proizvoda, bez obzira na to jesu li različitih vrsta;
- (n) miješanje šećera s bilo kojim materijalom;
- (o) jednostavno dodavanje vode ili razrjeđivanje ili dehidracija ili denaturacija proizvoda;
- (p) jednostavno sastavljanje dijelova proizvoda radi dobivanja cijelog proizvoda ili rastavljanje proizvoda na sastavne dijelove;

(q) klanje životinja;

(r) kombinacija dvaju ili više postupaka navedenih u točkama od (a) do (q).

2. Pri utvrđivanju treba li se obrada ili prerada koju je neki proizvod prošao smatrati nedostatnom u smislu stavka 1. uzimaju se u obzir svi postupci koji su obavljani na tom proizvodu u pridruženoj stranci izvoznici.

ČLANAK 7.

Dvostrana kumulacija podrijetla

1. Ne dovodeći u pitanje članak 2. ovog Dodatka, pri izvozu u drugu pridruženu stranku smatra se da su proizvodi podrijetlom iz pridružene stranke izvoznice ako su ondje dobiveni te uključuju materijale podrijetlom iz druge pridružene stranke, uz uvjet da obrada ili prerada obavljena u pridruženoj stranci izvoznici nadilazi postupke iz članka 6. ovog Dodatka. Ti materijali ne moraju biti dostatno obrađeni ni prerađeni u skladu s člankom 4. ovog Dodatka.

2. Ne dovodeći u pitanje članak 2. ovog Dodatka, smatra se da je obrada ili prerada obavljena u pridruženoj stranci provedena u pridruženoj stranci izvoznici ako se dobiveni proizvodi naknadno obrađuju ili prerađuju u toj pridruženoj stranci izvoznici.

ČLANAK 8.

Kvalifikacijska jedinica

1. Kvalifikacijska jedinica za primjenu ovog Dodatka konkretni je proizvod koji se smatra osnovnom jedinicom pri utvrđivanju razvrstavanja primjenom nomenklature Harmoniziranog sustava. Iz toga proizlazi sljedeće:
  - (a) ako je proizvod sastavljen od skupine ili skupa predmeta prema uvjetima Harmoniziranog sustava razvrstan u jedan tarifni broj, ta cjelina čini kvalifikacijsku jedinicu;
  - (b) ako se pošiljka sastoji od određenog broja istovrsnih proizvoda razvrstanih u isti tarifni broj Harmoniziranog sustava, prilikom primjene ovog Dodatka uzima se u obzir svaki pojedini proizvod.
2. Ako je za potrebe razvrstavanja, u skladu s pravilom 5. Općih pravila za tumačenje Harmoniziranog sustava, ambalaža uključena zajedno s proizvodom, ona se uključuje i za potrebe utvrđivanja podrijetla.
3. Pribor, zamjenski dijelovi i alat koji se šalju s određenom opremom, strojem, uređajem ili vozilom i koji su dio redovite opreme te su stoga uključeni u njezinu cijenu franko tvornica smatraju se sastavnim dijelom te opreme, stroja, uređaja ili vozila.

ČLANAK 9.

Setovi

Kako je navedeno u pravilu 3. Općih pravila za tumačenje Harmoniziranog sustava, setovi se smatraju proizvodom s podrijetlom ako su sve komponente seta proizvodi s podrijetlom. Ako se set pak sastoji od proizvoda s podrijetlom i proizvoda bez podrijetla, set se kao cjelina smatra proizvodom s podrijetlom pod uvjetom da vrijednost upotrijebljenih proizvoda bez podrijetla nije veća od 15 % cijene franko tvornica seta.

ČLANAK 10.

Neutralni elementi

Pri utvrđivanju je li riječ o proizvodu s podrijetlom nije potrebno odrediti podrijetlo sljedeće robe koja je možda upotrijebljena u njegovoj proizvodnji:

- (a) energije i goriva;
- (b) postrojenja i opreme;
- (c) strojeva i alata;
- (d) bilo koje druge robe koja nije uključena niti je namijenjena uključivanju u konačni sastav proizvoda.

ČLANAK 11.

Odvojeno knjigovodstveno iskazivanje

1. Ako se zamjenjivi materijali s podrijetlom i bez podrijetla upotrebljavaju u obradi ili preradi proizvoda, gospodarski subjekti mogu osigurati upravljanje materijalima primjenom metode odvojenog knjigovodstvenog iskazivanja, bez zasebnog skladištenja materijala.
2. Gospodarski subjekti mogu osigurati upravljanje zamjenjivim proizvodima s podrijetlom i bez podrijetla iz tarifnog broja 1701 primjenom metode odvojenog knjigovodstvenog iskazivanja, bez zasebnog skladištenja proizvoda.
3. Pridružene stranke mogu zahtijevati da se primjena metode odvojenog knjigovodstvenog iskazivanja uvjetuje prethodnim odobrenjem carinskih tijela. Carinska tijela mogu izdati odobrenje uz uvjete koje smatraju prikladnima i dužna su nadzirati upotrebu tog odobrenja. Carinska tijela mogu povući odobrenje kad god korisnik to odobrenje na bilo koji način neispravno koristi ili ako ne ispuni bilo koji drugi uvjet utvrđen u ovom Dodatku.

Primjenom metode odvojenog knjigovodstvenog iskazivanja mora se osigurati da broj proizvoda za koje se može smatrati da su „podrijetlom iz pridružene stranke izvoznice” ni u kojem trenutku ne bude veći nego što bi to bio slučaj da je upotrijebljena metoda fizičkog odvajanja zaliha.

Metoda odvojenog knjigovodstvenog iskazivanja primjenjuje se i njezina se primjena evidentira na temelju općih knjigovodstvenih načela koja se primjenjuju u pridruženoj stranci izvoznici.

4. Korisnik metode odvojenog knjigovodstvenog iskazivanja sastavlja ili podnosi zahtjev za dokaze o podrijetlu za količinu proizvoda koji se mogu smatrati proizvodima s podrijetlom iz pridružene stranke izvoznice. Korisnik metode odvojenog knjigovodstvenog iskazivanja na zahtjev carinskih tijela dostavlja izjavu o upravljanju tim količinama.

DIO III.

TERITORIJALNI ZAHTJEVI

ČLANAK 12.

Načelo teritorijalnosti

1. Uvjeti iz dijela II. ovog Dodatka moraju biti ispunjeni bez prekida od bilo koga u predmetnoj pridruženoj stranci.
2. Ako se proizvodi s podrijetlom izvezeni iz pridružene stranke u treću zemlju vrate, smatraju se proizvodima bez podrijetla, osim ako se carinskim tijelima mogu pružiti zadovoljavajući dokazi o tome:
  - (a) da su vraćeni upravo proizvodi koji su bili izvezeni; i
  - (b) da proizvodi nisu bili podvrgnuti nikakvim postupcima osim onih potrebnih kako bi se očuvali u dobrom stanju dok su se nalazili u toj zemlji ili za vrijeme izvoza.
3. Na stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom u skladu s uvjetima iz dijela II. ovog Dodatka ne utječu postupci obrade ili prerade koji su izvan pridružene stranke izvoznice obavljani na materijalima koji su izvezeni iz te pridružene stranke i nakon toga ponovno uvezeni, uz uvjet:
  - (a) da su ti materijali u cijelosti dobiveni u pridruženoj stranci izvoznici ili su prije izvoza prošli obradu ili preradu koja nadilazi postupke navedene u članku 6. ovog Priloga; i

- (b) da se carinskim tijelima mogu predočiti zadovoljavajući dokazi:
- i. da su ponovno uvezeni proizvodi dobiveni obradom ili preradom izvezenih materijala; i
  - ii. da ukupna dodana vrijednost koja je ostvarena izvan pridružene stranke izvoznice primjenom ovog članka ne prelazi 10 % cijene franko tvornica krajnjeg proizvoda za koji se traži stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom.
4. Za potrebe stavka 3. ovog članka uvjeti za stjecanje statusa proizvoda s podrijetlom utvrđeni u dijelu II. ovog Dodatka ne primjenjuju se na obradu ni preradu obavljenu izvan pridružene stranke izvoznice. Međutim, ako se za određivanje statusa proizvoda s podrijetlom za krajnji proizvod primjenjuje pravilo kojim se utvrđuje najveća dopuštena vrijednost za sve uključene materijale bez podrijetla, kako je utvrđeno u Prilogu II. ovog Dodatka, ukupna vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla koji su uključeni na području pridružene stranke izvoznice, zajedno s ukupnom dodanom vrijednošću ostvarenom izvan te pridružene stranke izvoznice u skladu s ovim člankom, ne smije biti veća od navedenog postotka.
5. Za potrebe stavaka 3. i 4. pojam „ukupna dodana vrijednost stečena izvan” znači svi troškovi koji nastanu izvan pridružene stranke izvoznice, uključujući vrijednost ondje uključenih materijala.
6. Stavci 3. i 4. ovog članka ne primjenjuju se na proizvode koji ne ispunjavaju uvjete iz utvrđene u Prilogu II. ovog Dodatka ni na proizvode koji se mogu smatrati dostatno obrađenima ili prerađenima samo ako se primijene opća odstupanja utvrđena u članku 5.
7. Svaka obrada ili prerada obuhvaćena ovim člankom koja je provedena izvan pridružene stranke izvoznice provodi se u skladu s postupcima vanjske proizvodnje ili sličnim postupcima.

ČLANAK 13.

Neizmijenjenost

1. Povlašteno postupanje predviđeno na temelj ovog Sporazuma primjenjuje se samo na proizvode koji ispunjavaju zahtjeve utvrđene u ovom Dodatku i koji su prijavljeni za uvoz u pridruženu stranku, pod uvjetom da su jednaki proizvodima koji se izvoze iz pridružene stranke izvoznice. Ne smiju biti izmijenjeni, ni na koji način preoblikovani ni podvrgnuti postupcima, osim postupaka koji su potrebni kako bi se očuvali u dobrom stanju ili kako bi se dodale ili stavile oznake, etikete, plombe ili bilo koja druga dokumentacija radi osiguravanja usklađenosti s posebnim domaćim zahtjevima pridružene stranke uvoznice, a koji se provode pod carinskim nadzorom u trećoj zemlji/trećim zemljama provoza ili postupcima razdvajanja prije deklariranja proizvoda za domaću upotrebu.
2. Proizvodi ili pošiljke mogu se skladištiti pod uvjetom da ti proizvodi ili pošiljke ostanu pod nadzorom carinskih tijela u trećoj zemlji/trećim zemljama provoza.
3. Ne dovodeći u pitanje dio IV. ovog Dodatka, pošiljke se mogu razdvojiti pod uvjetom da ostanu pod nadzorom carinskih tijela u trećoj zemlji/trećim zemljama razdvajanja.
4. U slučaju dvojbe pridružena stranka uvoznica može, u bilo kojem trenutku, od uvoznika ili njegovog zastupnika zatražiti da dostavi sve odgovarajuće dokumente radi dokazivanja usklađenosti s ovim člankom, koji se mogu dostaviti u obliku dokaznih isprava, osobito:
  - (a) ugovornih prijevoznih isprava kao što su teretnice;

- (b) činjeničnih ili konkretnih dokaza na temelju označivanja ili numeriranja paketa;
- (c) potvrde o nemanipulaciji koju izdaju carinska tijela treće zemlje/trećih zemalja provoza ili razdvajanja ili bilo kojih drugih isprava kojima se dokazuje da je roba ostala pod nadzorom carinskih tijela u trećoj zemlji/trećim zemljama provoza ili razdvajanja; ili
- (d) bilo kojeg dokaza u vezi sa samom robom.

ČLANAK 14.

Izložbe

1. Pri uvozu proizvoda s podrijetlom koji se šalju na izložbu u zemlju s kojom se ne primjenjuje kumulacija u skladu s člankom 7. ovog Dodatka i koji se nakon izložbe prodaju za uvoz u pridruženu stranku primjenjuju se povlastice iz ovog Sporazuma uz uvjet da se carinskim tijelima predoče zadovoljavajući dokazi:

- (a) da je izvoznik te proizvode poslao iz pridružene stranke u zemlju u kojoj se izložba održava te da ih je ondje izložio;
- (b) da je izvoznik te proizvode prodao ili na drugi način prepustio osobi u drugoj pridruženoj stranci;
- (c) da su proizvodi poslani za vrijeme izložbe ili neposredno nakon nje u stanju u kojem su upućeni na izložbu; i

(d) da proizvodi, od trenutka kad su poslani na izložbu, nisu korišteni ni u koju drugu svrhu osim izlaganja na toj izložbi.

2. Dokaz o podrijetlu mora se izdati ili sastaviti u skladu s dijelom V. ovog Dodatka te na uobičajen način dostaviti carinskim tijelima pridružene stranke uvoznice. Potrebno je navesti naziv i adresu izložbe. Prema potrebi mogu se zatražiti dodatne dokazne isprave o uvjetima u kojima su proizvodi izlagani.

3. Stavak 1. primjenjuje se na sve trgovinske, industrijske, poljoprivredne ili obrtničke izložbe, sajmove ili slične javne priredbe, osim onih koje se organiziraju u privatne svrhe u trgovinama ili poslovnim prostorima radi prodaje stranih proizvoda, tijekom kojih proizvodi ostaju pod carinskim nadzorom.

DIO IV.

DOKAZ O PODRIJETLU

ČLANAK 15.

Opći zahtjevi

1. Na proizvode podrijetlom iz pridružene stranke prilikom uvoza u drugu stranku primjenjuju se povlastice iz ovog Sporazuma nakon predodjenja jednog od sljedećih dokaza o podrijetlu:
  - (a) potvrde o prometu robe EUR.1, čiji se ogledni primjerak nalazi u Prilogu IV. ovog Dodatka;
  - (b) u slučajevima navedenima u članku 16. stavku 1. ovog Dodatka, izjave o podrijetlu, čiji se tekst nalazi u Prilogu III. ovog Dodatka, koju izvoznik navodi na računu, dostavnici ili drugom trgovinskom dokumentu, u kojoj se predmetni proizvodi opisuju dovoljno detaljno da se mogu identificirati.

2. Neovisno o stavku 1. ovog članka, na proizvode s podrijetlom u smislu ovog Dodatka, u slučajevima navedenima u članku 25. ovog Dodatka, primjenjuju se povlastice iz ovog Sporazuma bez potrebe za predodjenjem bilo kakvog dokaza o podrijetlu iz stavka 1. ovog članka.

3. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., pridružene stranke mogu se dogovoriti da se za povlaštenu trgovinu između njih dokazi o podrijetlu navedeni u stavku 1. zamjenjuju tvrdnjama o podrijetlu koje sastavljaju izvoznici registrirani u elektroničkoj bazi podataka u skladu s propisima pridruženih stranaka.

4. Za potrebe stavka 1., pridružene stranke mogu se dogovoriti o uspostavi sustava koji omogućuje elektroničko izdavanje ili dostavljanje dokaza o podrijetlu navedenih u stavku 1.

ČLANAK 16.

Uvjeti za sastavljanje izjave o podrijetlu

1. Izjavu o podrijetlu kako je navedena u članku 15. stavku 1. točki (b) ovog Dodatka može sastaviti:

- (a) ovlaštenu izvoznik u smislu članka 17. ovog Dodatka; ili
- (b) bilo koji izvoznik za bilo koju pošiljku koja se sastoji od jednog ili više paketa koji sadržavaju proizvode s podrijetlom ako njihova ukupna vrijednost ne prelazi 6000 EUR.

2. Izjava o podrijetlu može se sastaviti ako se proizvodi mogu smatrati proizvodima s podrijetlom iz pridružene stranke i ako ispunjavaju ostale zahtjeve iz ovog Dodatka.

3. Izvoznik koji sastavlja izjavu o podrijetlu mora u svakom trenutku biti spreman na zahtjev carinskih tijela pridružene stranke izvoznice dostaviti sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje da predmetni proizvodi imaju status proizvoda s podrijetlom te da izvoznik ispunjava ostale zahtjeve iz ovog Dodatka.

4. Izvoznik sastavlja izjavu o podrijetlu tako da na računu, dostavnici ili drugom trgovinskom dokumentu natipka ili u pečatnom ili tiskanom obliku otisne izjavu o podrijetlu, čiji je tekst naveden u Prilogu III. ovom Dodatku, koristeći jednu od jezičnih verzija iz tog priloga i u skladu s nacionalnim pravom pridružene stranke izvoznice. Ako je izjava o podrijetlu pisana rukom, mora biti napisana tintom i tiskanim slovima.

5. Na izjavama o podrijetlu mora biti izvorni vlastoručni potpis izvoznika. Međutim, ovlašteni izvoznik u smislu članka 17. ovog Dodatka ne mora potpisati izjave o podrijetlu pod uvjetom da ovlašteni izvoznik carinskim tijelima pridružene stranke izvoznice dostavi pisanu potvrdu da ovlašteni izvoznik preuzima punu odgovornost za svaku izjavu o podrijetlu u kojoj se utvrđuje taj ovlašteni izvoznik kao da je taj ovlašteni izvoznik vlastoručno potpisao izjavu.

6. Izjavu o podrijetlu izvoznik može sastaviti u trenutku izvoza proizvoda na koje se odnosi ili nakon izvoza („naknadna izjava o podrijetlu”), uz uvjet da se u pridruženoj stranci uvoznici podnese u roku od dvije godine nakon uvoza proizvoda na koje se odnosi.

Ako se pošiljka razdvaja u skladu s člankom 13. stavkom 3. ovog Dodatka i pod uvjetom da se poštuje isti dvogodišnji rok, naknadnu izjavu o podrijetlu sastavlja ovlašteni izvoznik iz pridružene stranke izvoznice.

ČLANAK 17.

Ovlašteni izvoznik

1. Carinska tijela pridružene stranke izvoznice mogu, ovisno o nacionalnim zahtjevima, ovlastiti bilo kojeg izvoznika s poslovnim nastanom u toj pridruženoj stranci („ovlašteni izvoznik”) da sastavlja izjave o podrijetlu neovisno o vrijednosti predmetnih proizvoda.
2. Izvoznik koji zatraži ovlaštenje kako je navedeno u stavku 1. mora, na način prihvatljiv carinskim tijelima, ponuditi sva jamstva koja su potrebna za potvrđivanje da proizvodi imaju status proizvoda s podrijetlom te da ispunjavaju ostale zahtjeve iz ovog Dodatka.
3. Carinska tijela ovlaštenom izvozniku dodjeljuju broj carinskog ovlaštenja, koji se mora navesti u izjavi o podrijetlu.
4. Carinska tijela provjeravaju upotrebljava li ovlašteni izvoznik ovlaštenje kako je navedeno u stavku 1. na propisan način. Carinska tijela mogu povući ovlaštenje ako ga ovlašteni izvoznik nepropisno upotrebljava te to čine ako ovlašteni izvoznik više ne nudi jamstva kako su navedena u stavku 2.

ČLANAK 18.

Postupak izdavanja potvrde o prometu robe EUR.1

1. Potvrdu o prometu robe EUR.1 izdaju carinska tijela pridružene stranke izvoznice na pisani zahtjev izvoznika ili, pod izvoznikovom odgovornošću, ovlašteni predstavnik izvoznika.

2. Za potrebe stavka 1. izvoznik ili ovlaštteni predstavnik izvoznika ispunjava potvrdu o prometu robe EUR.1 i zahtjev za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1, kako su predviđeni u Prilogu IV. ovom Dodatku. Potvrda o prometu robe EUR.1 i zahtjev za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 ispunjavaju se na jednom od jezika na kojima je sastavljen ovaj Sporazum i u skladu s nacionalnim pravom pridružene stranke izvoznice. Ako se potvrda o prometu robe EUR.1 i zahtjev za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 ispunjavaju rukom, moraju se ispuniti tintom i tiskanim slovima. Opis proizvoda upisuje se u za to predviđeno polje bez ostavljanja praznih redaka. Ako polje nije u potpunosti ispunjeno, ispod zadnjeg retka opisa mora se povući vodoravna crta, a nepopunjeni dio mora se prekrižiti.
3. Izvoznik koji podnosi zahtjev za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 mora u svakom trenutku biti spreman na zahtjev carinskih tijela pridružene stranke izvoznice u kojoj se izdaje potvrda o prometu robe EUR.1 dostaviti sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje da predmetni proizvodi imaju status proizvoda s podrijetlom te da izvoznik ispunjava ostale zahtjeve iz ovog Dodatka.
4. Carinska tijela pridružene stranke izvoznice izdaju potvrdu o prometu robe EUR.1 ako se predmetni proizvodi mogu smatrati proizvodima s podrijetlom iz pridružene stranke i ako ispunjavaju ostale zahtjeve iz ovog Dodatka.
5. Carinska tijela koja izdaju potvrde o prometu robe EUR.1 poduzimaju sve potrebne mjere kako bi provjerila imaju li proizvodi status proizvoda s podrijetlom te ispunjavaju li ostale zahtjeve iz ovog Dodatka. U tu svrhu carinska tijela koja izdaju potvrde o prometu robe EUR.1 imaju pravo zatražiti sve dokaze i izvršiti sve inspekcijske preglede računa izvoznika ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju potrebnom. Osiguravaju i da su potvrda o prometu robe EUR.1 i zahtjev za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 propisno ispunjeni. Posebno provjeravaju je li polje predviđeno za opis proizvoda ispunjeno tako da se isključuje svaka mogućnost neovlaštenog dopisivanja.

6. Datum izdavanja potvrde o prometu robe EUR.1 navodi se u polju 11 potvrde o prometu robe EUR.1.
7. Potvrdu o prometu robe EUR.1 izdaju carinska tijela i stavljaju je na raspolaganje izvozniku odmah nakon obavljanja ili osiguravanja izvoza.

ČLANAK 19.

Naknadno izdane potvrde o prometu robe EUR.1

1. Neovisno o članku 18. stavku 7. ovog Dodatka, potvrda o prometu robe EUR.1 može se izdati nakon izvoza proizvoda na koje se odnosi:
  - (a) ako u trenutku izvoza potvrda o prometu robe EUR.1 nije izdana zbog pogreške, nenamjernog propusta ili posebnih okolnosti;
  - (b) ako se carinskim tijelima pruže zadovoljavajući dokazi o tome da je potvrda o prometu robe EUR.1 izdana, ali u trenutku uvoza nije prihvaćena zbog tehničkih razloga;
  - (c) ako konačno odredište predmetnih proizvoda nije bilo poznato u trenutku izvoza, nego je utvrđeno za vrijeme njihova prijevoza ili skladištenja i nakon mogućeg razdvajanja pošiljaka u skladu s člankom 13. stavkom 3. ovog Dodatka.
2. Za potrebe stavka 1., izvoznik u zahtjevu za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 navodi mjesto i datum izvoza proizvoda na koje se potvrda o prometu robe EUR.1 odnosi te razloge za podnošenje zahtjeva.

3. Carinska tijela mogu naknadno izdati potvrdu o prometu robe EUR.1 u roku od dvije godine od datuma izvoza, ali samo nakon što provjere odgovaraju li podaci navedeni u izvoznikovu zahtjevu za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 podacima iz odgovarajuće evidencije.
4. Naknadno izdane potvrde o prometu robe EUR.1 moraju sadržavati sljedeći izraz na engleskom jeziku: „ISSUED RETROSPECTIVELY”.
5. Izraz na engleskom jeziku „ISSUED RETROSPECTIVELY” unosi se u polje 7 potvrde o prometu robe EUR.1.

ČLANAK 20.

Izdavanje duplikata potvrde o prometu robe EUR.1

1. U slučaju krađe, gubitka ili uništenja potvrde o prometu robe EUR.1 izvoznik od carinskih tijela koja su izdala potvrdu o prometu robe EUR.1 može zatražiti duplikat sastavljen na temelju izvoznih isprava koje se kod njih nalaze.
2. Duplikat potvrde o prometu robe EUR.1 izdan u skladu sa stavkom 1. mora sadržavati sljedeći izraz na engleskom jeziku: „DUPLICATE”.
3. Izraz na engleskom jeziku „DUPLICATE” unosi se u polje 7 duplikata potvrde o prometu robe EUR.1.
4. Duplikat potvrde o prometu robe EUR.1 mora sadržavati datum izdavanja izvorne potvrde o prometu robe EUR.1 i ima učinak od tog datuma.

ČLANAK 21.

Valjanost dokaza o podrijetlu

1. Dokaz o podrijetlu valjan je deset mjeseci od datuma izdavanja ili sastavljanja u pridruženoj stranci izvoznici i u tom se roku dostavlja carinskim tijelima pridružene stranke uvoznice.
2. Dokazi o podrijetlu koji se carinskim tijelima pridružene stranke uvoznice dostave nakon isteka roka valjanosti kako je navedeno u stavku 1. mogu se prihvatiti za potrebe primjene povlaštenog tarifnog postupanja ako ti dokazi o podrijetlu nisu dostavljeni do isteka roka valjanosti zbog izvanrednih okolnosti.
3. U ostalim slučajevima zakašnjelog podnošenja isprava carinska tijela pridružene stranke uvoznice mogu prihvatiti dokaze o podrijetlu ako su proizvodi carinskim tijelima predloženi prije isteka roka valjanosti.

ČLANAK 22.

Slobodne zone

1. Pridružene stranke poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale da se proizvodi kojima se trguje na temelju dokaza o podrijetlu, a koji tijekom prijevoza borave u slobodnoj zoni na njihovu području, ne zamijene drugom robom te da se ne podvrgnu nikakvom drugom rukovanju osim uobičajenim postupcima kojima je cilj sprečavanje njihova propadanja.

2. Odstupajući od stavka 1., ako se proizvodi podrijetlom iz jedne od pridruženih stranaka uvezu u slobodnu zonu na temelju dokaza o podrijetlu i podvrgnu obradi ili preradi, može se izdati ili sastaviti novi dokaz o podrijetlu ako je primijenjena obrada ili prerada u skladu s ovim Dodatkom.

ČLANAK 23.

Zahtjevi u pogledu uvoza

Dokazi o podrijetlu dostavljaju se carinskim tijelima pridružene stranke uvoznice u skladu s postupcima koji se primjenjuju u toj pridruženoj stranci.

ČLANAK 24.

Uvoz djelomičnih pošiljaka

Ako se na zahtjev uvoznika, a podložno uvjetima koje utvrđuju carinska tijela pridružene stranke uvoznice, rastavljeni ili nesastavljeni proizvodi u smislu pravila 2.(a) Općih pravila za tumačenje Harmoniziranog sustava koji su obuhvaćeni odjeljcima XVI. i XVII. ili tarifnim brojevima 7308 i 9406 uvoze kao djelomične pošiljke, carinskim tijelima dostavlja se jedinstveni dokaz o podrijetlu tih proizvoda pri uvozu prve pošiljke.

ČLANAK 25.

Izuzeća od dokazivanja podrijetla

1. Proizvodi koje u malim paketima šalju fizičke osobe fizičkim osobama ili koji su dio osobne prtljage putnika smatraju se proizvodima s podrijetlom bez potrebe za dostavljanjem dokaza o podrijetlu pod uvjetom da uvoz takvih proizvoda nije trgovinske naravi, da postoji izjava da proizvodi ispunjavaju zahtjeve iz ovog Dodatka te da ne postoji sumnja u istinitost te izjave.
2. Uvoz se ne smatra uvozom trgovinske naravi ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
  - (a) uvoz je povremen;
  - (b) uvoze se samo proizvodi za osobnu upotrebu primateljâ ili putnikâ ili njihovih obitelji;
  - (c) iz prirode i količine proizvoda očito je da ne postoji namjera njihove komercijalne upotrebe.
3. Ukupna vrijednost proizvoda ne smije biti veća od 500 EUR u slučaju malih paketa, odnosno 1200 EUR u slučaju proizvoda koji su dio osobne prtljage putnika.

ČLANAK 26.

Nepodudarnosti i formalne pogreške

1. Otkriće manjih nepodudarnosti između izjava u dokazu o podrijetlu i onih u ispravama koje se carinskom uredu dostavljaju radi obavljanja formalnosti za uvoz proizvoda ne znači *ipso facto* da je dokaz o podrijetlu ništavan ako se utvrdi da isprava doista odgovara proizvodima u vezi s kojima je dostavljena.
2. Očite formalne pogreške, kao što su strojopisne pogreške na dokazu o podrijetlu, nisu razlog za odbacivanje isprava iz stavka 1. ako te pogreške nisu takve da bi stvorile sumnju o točnost navoda u tim ispravama.

ČLANAK 27.

Izjave dobavljača

1. Ako je prilikom izdavanja potvrde o prometu robe EUR.1 ili sastavljanja izjave o podrijetlu u pridruženoj stranci za proizvode s podrijetlom za čiju je proizvodnju u skladu s člankom 7. ovog Dodatka upotrijebljena roba iz druge pridružene stranke koja je u njoj obrađena ili prerađena bez stjecanja povlaštenog statusa proizvoda s podrijetlom, uzima se u obzir izjava dobavljača izdana za tu robu skladu s ovim člankom.

2. Izjava dobavljača iz stavka 1. služi kao dokaz da je predmetna roba prošla obradu ili preradu u pridruženoj stranci kako bi se utvrdilo mogu li se proizvodi u čijoj je proizvodnji upotrijebljena ta roba smatrati proizvodima podrijetlom iz pridružene stranke izvoznice te ispunjavaju li druge zahtjeve iz ovog Dodatka.

3. Dobavljač za svaku pošiljku robe, osim u slučajevima iz stavka 4. ovog članka, sastavlja zasebnu izjavu dobavljača u obliku predviđenom u Prilogu VI. ovog Dodatka te je na listu papira prilaže uz račun, dostavnicu ili bilo koji drugi trgovinski dokument u kojem se predmetna roba opisuje dovoljno detaljno da se može identificirati.

4. Ako dobavljač određenom kupcu redovito isporučuje robu za koju se očekuje da se obrada ili prerada obavljena u pridruženoj stranci neće mijenjati tijekom određenog razdoblja, dobavljač može dostaviti jednu izjavu dobavljača koja obuhvaća naknadne pošiljke navedene robe („dugoročna izjava dobavljača”).

Dugoročna izjava dobavljača može vrijediti do dvije godine od datuma sastavljanja dugoročne izjave dobavljača. Carinska tijela pridružene stranke u kojoj se dugoročna izjava dobavljača sastavlja utvrđuju uvjete pod kojima se mogu primjenjivati dulja razdoblja.

Dobavljač sastavlja dugoročnu izjavu u obliku predviđenom u Prilogu VII. ovog Dodatka te se u njoj predmetna roba opisuje dovoljno detaljno da se može identificirati. Izjava se dostavlja predmetnom kupcu prije nego što mu se isporuči prva pošiljka robe obuhvaćene dugoročnom izjavom dobavljača ili zajedno s prvom pošiljkom. Dobavljač odmah obavješćuje kupca ako za isporučenu robu više ne vrijedi dugoročna izjava dobavljača.

5. Izjava dobavljača iz stavaka 3. i dugoročna izjava dobavljača iz stavka 4. moraju biti natipkane ili tiskane na jednom od jezika na kojem je sastavljen ovaj Sporazum i u skladu s pravom pridružene stranke u kojoj je izjava sastavljena, te moraju sadržavati vlastoručan potpis dobavljača. Te se izjave mogu napisati i rukom; u takvom slučaju izjava dobavljača ili dugoročna izjava dobavljača mora biti napisana tintom i tiskanim slovima.

6. Dobavljač koji sastavlja izjavu dobavljača iz stavka 3. ili dugoročnu izjavu dobavljača iz stavka 4. mora u svakom trenutku biti spreman na zahtjev carinskih tijela pridružene stranke u kojoj je izjava sastavljena dostaviti sve odgovarajuće isprave kojima se dokazuje da su podaci navedeni u toj izjavi točni.

ČLANAK 28.

Iznosi iskazani u eurima

1. Za potrebe članka 16. stavka 1. točke (b) i članka 25. stavka 3. ovog Dodatka, ako su proizvodi fakturirani u valuti koja nije euro, države članice EU-a koje nisu uvele euro jedanput godišnje utvrđuju protuvrijednost iznosa iskazanih u eurima u svojoj nacionalnoj valuti.

2. Članak 16. stavak 1. točka (b) ili članak 25. stavak 3. ovog Dodatka primjenjuju se na pošiljku na temelju valute u kojoj je račun sastavljen, u skladu s iznosom koji je utvrdila predmetna država članica EU-a.

3. Iznosi koje treba koristiti u nacionalnoj valuti predstavljaju protuvrijednost u toj valuti iznosa iskazanih u eurima prvog radnog dana u listopadu. Europska komisija o tim se iznosima obavješćuje do 15. listopada, a primjenjuju se od 1. siječnja sljedeće godine. Europska komisija o odgovarajućim iznosima obavješćuje sve predmetne zemlje.

4. Predmetna država članica EU-a može naviše ili naniže zaokružiti iznos koji proizlazi iz preračunavanja iznosa iskazanog u eurima u svoju nacionalnu valutu. Zaokruženi iznos ne smije se od iznosa koji je rezultat preračunavanja razlikovati za više od 5 %. Država članica EU-a ne mora promijeniti protuvrijednost u svojoj nacionalnoj valuti iznosa iskazanog u eurima ako prilikom godišnjeg usklađivanja kako je predviđeno stavkom 3. povećanje dobiveno preračunavanjem tog iznosa, prije bilo kakvog zaokruživanja, nije veće od 15 % iznosa iskazanog u nacionalnoj valuti. Protuvrijednost u nacionalnoj valuti može ostati nepromijenjena ako bi preračunavanje za ishod imalo smanjenje te protuvrijednosti.

5. Zajednički odbor preispituje iznose iskazane u eurima na zahtjev bilo koje pridružene stranke. Prilikom tog preispitivanja Zajednički odbor uzima u obzir poželjnost očuvanja stvarnih učinaka predmetnih ograničenja. U tu svrhu može odlučiti o izmjeni iznosa iskazanih u eurima.

DIO V.

NAČELA SURADNJE I DOKAZNE ISPRAVE

ČLANAK 29.

Dokazne isprave, čuvanje dokaza o podrijetlu i popratne dokumentacije

1. Izvoznik koji je sastavio izjavu o podrijetlu ili je podnio zahtjev za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 dužan je čuvati primjerak ili elektroničku verziju tog dokaza o podrijetlu i sve isprave kojima se potvrđuje status proizvoda s podrijetlom tijekom najmanje tri godine od datuma izdavanja ili sastavljanja izjave o podrijetlu.
2. Dobavljač koji sastavlja izjavu dobavljača dužan je preslike izjave dobavljača i svih računa, dostavnica ili drugih trgovinskih dokumenata kojima je izjava dobavljača priložena te isprave iz članka 27. stavka 6. ovog Dodatka čuvati najmanje tri godine.

Dobavljač koji sastavlja dugoročnu izjavu dobavljača dužan je preslike dugoročne izjave dobavljača i svih računa, dostavnica ili drugih trgovinskih dokumenata koji se odnose na robu obuhvaćenu dugoročnom izjavom dobavljača koja je poslana predmetnom kupcu te isprave iz članka 27. stavka 6. ovog Dodatka čuvati najmanje tri godine od datuma isteka valjanosti dugoročne izjave dobavljača.

3. Za potrebe stavka 1. isprave kojima se potvrđuje status proizvoda s podrijetlom među ostalim su sljedeće:

- (a) izravni dokazi o postupcima koje je izvoznik ili dobavljač proveo kako bi dobio proizvod, a koji se nalaze, primjerice, u poslovnim knjigama ili internoj knjigovodstvenoj evidenciji;
- (b) isprave kojima se dokazuje podrijetlo upotrijebljenih materijala, a koje su izdane ili sastavljene u relevantnoj pridruženoj stranci u skladu s njezinim nacionalnim zakonodavstvom;
- (c) isprave kojima se dokazuje obrada ili prerada materijala u relevantnoj pridruženoj stranci, a koje su sastavljene ili izdane u toj pridruženoj stranci u skladu s njezinim nacionalnim zakonodavstvom;
- (d) izjave o podrijetlu ili potvrde o prometu robe EUR.1 kojima se dokazuje da upotrijebljeni materijali imaju status s podrijetlom, a koje su sastavljene ili izdane u pridruženim strankama u skladu s ovim Dodatkom;
- (e) odgovarajući dokazi o obradi ili preradi provedenoj izvan pridruženih stranaka na temelju članaka 12. i 13. ovog Dodatka kojima se dokazuje da su ispunjeni zahtjevi iz tih članaka.

4. Carinska tijela pridružene stranke izvoznice koja izdaju potvrde o prometu robe EUR.1 čuvaju obrazac zahtjeva za potvrdu o prometu robe EUR.1 iz članka 18. stavka 2. ovog Dodatka najmanje tri godine.

5. Carinska tijela pridružene stranke uvoznice čuvaju izjave o podrijetlu i potvrde o prometu robe EUR.1 koje su im dostavljene najmanje tri godine.

6. Izjave dobavljača kojima se dokazuje obrada ili prerada u jednoj od pridruženih stranaka na temelju upotrijebljenih materijala, a koje su sastavljene u toj pridruženoj stranci, smatraju se izjavom o podrijetlu, potvrdom o prometu robe EUR.1 ili izjavom dobavljača ili dugoročnom izjavom dobavljača iz članka 16. stavka 3., članka 18. stavka 4. i članka 27. stavaka 3. i 4. ovog Dodatka koja se koristi kako bi se dokazalo da se proizvodi obuhvaćeni izjavom o podrijetlu ili potvrdom o prometu robe EUR.1 mogu smatrati proizvodima s podrijetlom iz te pridružene stranke te da ispunjavaju ostale zahtjeve iz ovog Dodatka.

ČLANAK 30.

Rješavanje sporova

Ne dovodeći u pitanje članak 90. Okvirnog sporazuma, ako u vezi s postupcima provjere iz članka 32. i 33. ovog Dodatka ili u vezi s tumačenjem ovog Dodatka nastanu sporovi koji se ne mogu riješiti između carinskih tijela koja zahtijevaju provjeru i carinskih tijela nadležnih za provedbu te provjere, ti se sporovi upućuju na rješavanje Zajedničkom odboru. Sporovi između uvoznika i carinskih tijela pridružene stranke uvoznice rješavaju se u skladu sa zakonodavstvom te pridružene stranke.

DIO VI.

ADMINISTRATIVNA SURADNJA

ČLANAK 31.

Obavješćivanje i suradnja

1. Carinska tijela pridruženih stranaka jedna drugima dostavljaju ogleadne otiske pečata koje u svojim carinskim uredima upotrebljavaju za izdavanje potvrda o prometu robe EUR.1, primjere brojeva odobrenja koji se izdaju ovlaštenim izvoznicima te adrese carinskih tijela koja su nadležna za provjeru tih potvrda o prometu robe EUR.1 i izjava o podrijetlu.
2. Kako bi osigurale pravilnu primjenu ovog Dodatka, carinska tijela pridruženih stranaka međusobno si pomažu u provjeri vjerodostojnosti potvrda o prometu robe EUR.1, izjava o podrijetlu i izjava dobavljača kao i točnosti navoda sadržanih u tim ispravama.

ČLANAK 32.

Provjera dokaza o podrijetlu

1. Naknadne provjere dokaza o podrijetlu obavljaju se nasumičnim odabirom ili kad god carinska tijela pridružene stranke uvoznice imaju osnovane razloge za sumnju u vjerodostojnost tih isprava, u status proizvoda s podrijetlom predmetnih proizvoda ili u ispunjavanje ostalih zahtjeva iz ovog Dodatka.

2. Pri podnošenju zahtjeva za naknadnu provjeru carinska tijela pridružene stranke uvoznice vraćaju carinskim tijelima pridružene stranke izvoznice potvrdu o prometu robe EUR.1, račun, ako je dostavljen, te izjavu o podrijetlu ili preslike tih isprava uz navođenje, prema potrebi, razloga za podnošenje zahtjeva za provjeru. Uz zahtjev za provjeru šalju se sve dobivene isprave i informacije koje upućuju na netočnost podataka navedenih u dokazu o podrijetlu.
3. Provjeru obavljaju carinska tijela pridružene stranke izvoznice. U tu svrhu imaju pravo zatražiti sve potrebne dokaze i obaviti inspekcijski uvid u poslovne knjige izvoznika ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju primjerenom.
4. Ako carinska tijela pridružene stranke uvoznice odluče suspendirati odobravanje povlaštenog tretmana za predmetne proizvode dok se čekaju rezultati provjere, uvozniku se nudi oslobađanje proizvoda uz primjenu mjera opreza za koje se procijeni da su potrebne.
5. Carinska tijela koja su zatražila provjeru u najkraćem se mogućem roku obavješćuje o rezultatima provjere. U tim se rezultatima jasno navodi jesu li isprave vjerodostojne te može li se predmetne proizvode smatrati proizvodima s podrijetlom iz jedne od pridruženih stranaka i ispunjavaju li ostale zahtjeve iz ovog Dodatka.
6. Ako se u slučajevima osnovane sumnje ne dobije nikakav odgovor u roku od deset mjeseci od datuma podnošenja zahtjeva za provjeru ili ako u odgovoru nisu sadržane dostatne informacije za utvrđivanje vjerodostojnosti predmetne isprave ili stvarnog podrijetla proizvoda, carinska tijela koja su podnijela zahtjev, osim u iznimnim okolnostima, odbijaju pravo na povlašteno tarifno postupanje.

ČLANAK 33.

Provjera izjava dobavljača

1. Naknadne provjere izjava dobavljača ili dugoročnih izjava dobavljača mogu se obavljati nasumično ili kad god carinska tijela pridružene stranke u kojoj su te izjave uzete u obzir prilikom izdavanja potvrde o prometu robe EUR.1 ili prilikom sastavljanja izjave o podrijetlu imaju osnovane razloge za sumnju u vjerodostojnost isprave ili točnost informacija u toj ispravi.

2. Za potrebe stavka 1., carinska tijela pridružene stranke vraćaju izjavu dobavljača ili dugoročnu izjavu dobavljača i račune, dostavnice ili druge trgovinske dokumente koji se odnose na robu na koju se izjava odnosi carinskim tijelima pridružene stranke u kojoj je izjava sastavljena, navodeći, prema potrebi, sadržajne ili formalne razloge podnošenja zahtjeva za provjeru.

Carinska tijela koja su zatražila provjeru u prilogu zahtjevu za naknadnu provjeru prosljeđuju sve pribavljene isprave i informacije koje upućuju na to da su podaci navedeni u izjavi dobavljača ili dugoročnoj izjavi dobavljača netočni.

3. Provjeru provode carinska tijela pridružene stranke u kojoj je sastavljena izjava dobavljača ili dugoročna izjava dobavljača. U tu svrhu imaju pravo zatražiti sve potrebne dokaze i obaviti inspekcijski uvid u poslovne knjige dobavljača ili bilo koju drugu provjeru koju smatraju primjerenom.

4. Carinska tijela koja su zatražila provjeru u najkraćem se mogućem roku obavješćuje o rezultatima provjere. U tim se rezultatima jasno navodi jesu li informacije u izjavi dobavljača ili dugoročnoj izjavi dobavljača točne, a carinska tijela moraju na temelju njih moći ocijeniti može li se i u kojoj mjeri takva izjava dobavljača uzeti u obzir za izdavanje potvrde o prometu robe EUR.1 ili za sastavljanje izjave o podrijetlu.

ČLANAK 34.

Sankcije

Svaka pridružena stranka predviđa izricanje kaznenih, građanskih ili upravnih sankcija za povrede njezinog nacionalnog zakonodavstva povezanog s ovim Dodatkom.

DIO VII.

PRIMJENA OVOG DODATKA

ČLANAK 35.

San Marino

Ne dovodeći u pitanje članak 2. ovog Dodatka, zbog carinske unije između EU-a i San Marina smatra se da proizvod podrijetlom iz San Marina potječe iz EU-a.

ČLANAK 36.

Ceuta i Melilla

1. Za potrebe ovog Dodatka pojam „EU” ne obuhvaća Ceutu i Melillu.
2. Kad se proizvodi podrijetlom iz Andore uvoze u Ceutu ili Melillu, na njih se u svakom pogledu primjenjuje carinski režim jednak onom koji se primjenjuje na proizvode podrijetlom s carinskog područja EU-a na temelju Protokola 2. uz Akt o uvjetima pristupanja Kraljevine Španjolske i Portugalske Republike i prilagodbama Ugovorâ¹. Andora na uvoz proizvoda koji su obuhvaćeni ovim Sporazumom i koji su podrijetlom iz Ceute i Melille primjenjuje carinski režim jednak onome koji se odobrava proizvodima koji se uvoze i koji su podrijetlom iz EU-a.

---

¹ SL EZ L 302, 15.11.1985., str. 23.

3. Za potrebe stavka 2. ovog članka u pogledu proizvoda podrijetlom iz Ceute i Melille, ovaj se Dodatak primjenjuje *mutatis mutandis* i u skladu s posebnim uvjetima utvrđenima u Prilogu V. ovom Dodatku.

UVODNE NAPOMENE UZ POPIS U PRILOGU II. OVOM DODATKU

Napomena 1. – Opći uvod

Na popisu se navode uvjeti koje svi proizvodi moraju ispunjavati da bi se smatrali dostatno obrađenima ili prerađenima u smislu članka 4. ovog Dodatka. Postoje četiri različite vrste pravila, ovisno o proizvodu:

- (a) obradom ili preradom nije premašen najveći dopušteni sadržaj materijala bez podrijetla;
- (b) zbog obrade ili prerade četveroznamenkasti tarifni broj ili šesteroznamenkasti podbroj proizvedenih proizvoda više nije isti kao četveroznamenkasti tarifni broj ili šesteroznamenkasti podbroj upotrijebljenih materijala;
- (c) provodi se specifični postupak obrade ili prerade;
- (d) obrada ili prerada obavlja se na određenim u cijelosti dobivenim materijalima.

Napomena 2. – Struktura popisa

- 2.1. U prva dva stupca popisa opisuje se dobiveni proizvod. U stupcu 1 navodi se tarifni broj ili broj poglavlja, a u stupcu 2 naziv robe koji se upotrebljava za taj tarifni broj ili to poglavlje. Za svaki unos u prva dva stupca u stupcu 3 navodi se pravilo. Ako unosu iz stupca 1 prethodi „ex”, to znači da se pravila iz stupca 3 primjenjuju samo na dio tog tarifnog broja koji je opisan u stupcu 2.
- 2.2. Ako je nekoliko tarifnih brojeva grupirano zajedno u stupcu 1 ili se navodi broj poglavlja te se stoga u stupcu 2 daje općenit naziv proizvoda, susjedna pravila u stupcu 3 odnose se na sve proizvode koji su prema Harmoniziranom sustavu razvrstani u tarifni broj poglavlja ili u bilo koji tarifni broj grupiran u stupcu 1.
- 2.3. Ako na popisu postoje različita pravila koja se odnose na različite proizvode unutar nekog tarifnog broja, svaka alineja sadržava opis tog dijela tarifnog broja koji je obuhvaćen susjednim pravilom u stupcu 3.
- 2.4. Ako su u stupcu 3 navedena dva alternativna pravila razdvojena veznikom „ili”, izvoznik može birati koje će pravilo primijeniti.

Napomena 3. – Primjeri primjene pravila

- 3.1. Članak 4. ovog Dodatka o proizvodima koji su stekli status proizvoda s podrijetlom i koji se upotrebljavaju u proizvodnji drugih proizvoda primjenjuje se neovisno o tome jesu li proizvodi stekli status proizvoda s podrijetlom u tvornici u kojoj se upotrebljavaju ili u nekoj drugoj tvornici u pridruženoj stranci.
- 3.2. Na temelju članka 6. dijela II. provedena obrada ili prerada mora nadilaziti popis postupaka predviđenih tim člankom. U suprotnom se za robu ne može ostvariti povlašteno tarifno postupanje, čak i ako su ispunjeni uvjeti s popisa u nastavku.

Ne dovodeći u pitanje članak 6. dijela II., pravila s popisa predstavljaju minimalni stupanj potrebne obrade ili prerade, što znači da se status proizvoda s podrijetlom stječe i većim stupnjem obrade ili prerade, odnosno da se obavljanjem manjeg stupnja obrade ili prerade ne može se steći status proizvoda s podrijetlom.

Stoga, ako se pravilom predviđa da se na određenoj fazi proizvodnje može upotrijebiti materijal bez podrijetla, upotreba materijala bez podrijetla dopuštena je u ranijoj fazi proizvodnje, ali ne i u kasnijoj fazi proizvodnje.

Ako se pravilom predviđa da se na određenoj fazi proizvodnje ne može upotrijebiti materijal bez podrijetla, upotreba materijala bez podrijetla dopuštena je u ranijoj fazi proizvodnje, ali ne i u kasnijoj fazi proizvodnje.

3.3. Ne dovodeći u pitanje napomenu 3.2., ako se u pravilu upotrebljava izraz „proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja”, mogu se koristiti materijali iz bilo kojeg tarifnog broja/tarifnih brojeva (čak i materijali istog naziva i tarifnog broja kao i proizvod), uz primjenu svih posebnih ograničenja koja su možda isto sadržana u tom pravilu.

Međutim, izraz „proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz tarifnog broja ...” ili „proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, uključujući druge materijale iz istog tarifnog broja kao i proizvod” znači da se mogu upotrijebiti materijali iz bilo kojeg tarifnog broja/tarifnih brojeva osim onih istog naziva kao i naziv proizvoda koji je naveden u stupcu 2 popisa.

3.4. Ako je u pravilu s popisa navedeno da se proizvod može proizvoditi od više materijala, to znači da se može upotrijebiti jedan materijal ili više njih. To ne znači da se moraju upotrijebiti svi navedeni materijali.

3.5. Ako je u pravilu s popisa navedeno da se proizvod mora proizvoditi od nekog određenog materijala, to ne isključuje upotrebu drugih materijala koji svojom prirodom ne mogu zadovoljiti to pravilo.

3.6. Ako se u nekom pravilu s popisa za maksimalnu vrijednost materijala bez podrijetla koji se mogu upotrijebiti navode dva postotka, ti se postoci ne smiju zbrajati. Drugim riječima, maksimalna vrijednost svih upotrijebljenih materijala bez podrijetla nikad ne smije premašiti najviši navedeni postotak. Ne smiju se premašiti ni pojedinačni postoci za konkretne materijale.

Napomena 4. – Opće odredbe o određenim poljoprivrednim proizvodima

- 4.1. Za poljoprivredne proizvode obuhvaćene tarifnim brojem 2401 koji su uzgojeni ili ubrani na području pridružene stranke smatra se da su podrijetlom s područja te pridružene stranke, čak i ako se uzgajaju iz uvezenog sjemena, lukovica, podloga, reznica, kalema, mladica, pupoljaka ili drugih živih dijelova biljaka.

POPIS OBRADA ILI PRERADA KOJE JE POTREBNO OBAVITI NA MATERIJALIMA BEZ PODRIJETLA
KAKO BI PROIZVEDENI PROIZVOD STEKAO STATUS PROIZVODA S PODRIJETLOM

Tarifni broj 1	Naziv proizvoda 2	Obrada ili prerada obavljena na materijalima bez podrijetla, kojom se stječe status proizvoda s podrijetlom 3
ex poglavlje 24.	duhan i prerađeni nadomjesci duhana; osim:	proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja u kojoj težina materijala iz tarifnog broja 2401 ne prelazi 30 % ukupne težine upotrijebljenih materijala iz poglavlja 24.
2401	nepretrađeni duhan; duhanski otpaci	proizvodnja u kojoj su svi materijali iz tarifnog broja 2401 dobiveni u cijelosti
2402	cigare, cigarilos i cigarete, od duhana ili nadomjestaka duhana	proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda i duhana za pušenje iz tarifnog podbroja 2403 19, u kojoj je najmanje 10 % masenog udjela svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 2401 dobiveno u cijelosti
ex 2404	proizvodi namijenjeni za udisanje zagrijavanjem ili drugim sredstvima, bez izgaranja	proizvodnja od materijala iz bilo kojeg tarifnog broja, osim tarifnog broja proizvoda, iz tarifnog broja 2403 u kojoj je najmanje 10 % masenog udjela svih upotrijebljenih materijala iz tarifnog broja 2401 dobiveno u cijelosti

TEKST IZJAVE O PODRIJETLU

Izjava o podrijetlu, čiji se tekst nalazi u nastavku, mora se sastaviti u skladu s bilješkama.

Bilješke nije potrebno navoditi.

Bugarska verzija

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (митническо разрешение № ...⁽¹⁾) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ... преференциален произход⁽²⁾.

Španjolska verzija

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera no ...⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ...⁽²⁾.

Češka verzija

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení ...⁽¹⁾) prohlašuje, že kromě zřetelně označených mají tyto výrobky preferenční původ v ...⁽²⁾.

Danska verzija

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ...⁽¹⁾), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ...⁽²⁾.

Njemačka verzija

Der Ausführer (Bevollmächtigter-Nr. ...⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte ...⁽²⁾ Ursprungswaren sind.

Estonska verzija

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolli luba nr ...⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on ...⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul, kui on selgelt näidatud teisiti.

Grčka verzija

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. ...⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ...⁽²⁾.

Engleska verzija

The exporter of the products covered by this document (customs authorisation No ...⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ...⁽²⁾ preferential origin.

Francuska verzija

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ...⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ...⁽²⁾.

Hrvatska verzija

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ...⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi ...⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.

Talijanska verzija

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ...⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ...⁽²⁾.

Latvijska verzija

To produktu eksportētājs, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas atļauja Nr. ...⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot tur, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme ...⁽²⁾.

Litavska verzija

Šiame dokumente išvardytų produktų eksportuotojas (muitinės liudijimo Nr. ...⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ...⁽²⁾ preferencinės kilmės produktai.

Mađarska verzija

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ...⁽¹⁾) kijelentem, hogy eltérő egyértelmű jelzés hiányában az áruk preferenciális ...⁽²⁾ származásúak.

Malteška verzija

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni tad-dwana Nru ...⁽¹⁾) jiddikjara li, hliief fejn indikat b'mod ċar li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' origini preferenzjali ...⁽²⁾.

Nizozemska verzija

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ...⁽¹⁾), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn⁽²⁾.

Poljska verzija

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych nr ...⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ...⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie.

Portugalska verzija

O exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira n.º ...⁽¹⁾) declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial ...⁽²⁾.

Rumunjska verzija

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală nr. ...⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ...⁽²⁾.

Slovenska verzija

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom (pooblastilo carinskih organov št. ...⁽¹⁾), izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ...⁽²⁾ poreklo.

Slovačka verzija

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia ...⁽¹⁾) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ...⁽²⁾.

Finska verzija

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupa N:o ...⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperätuotteita⁽²⁾.

Švedska verzija

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr ...⁽¹⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande ... ursprung⁽²⁾.

Katalonska verzija

L'exportador dels productes determinats en el present document (Autorització duanera no...⁽¹⁾) declara que, llevat que s'indiqui el contrari, aquests productes tenen l'origen preferencial ...⁽²⁾

.....⁽³⁾

(mjesto i datum)

.....⁽⁴⁾

(potpis izvoznika; osim toga, mora biti čitko navedeno ime osobe koja je potpisala izjavu)

-
- (1) Ako izjavu o podrijetlu sastavlja ovlaštenu izvoznik, u ovaj prostor upisuje se broj ovlaštenja ovlaštenog izvoznika. Ako izjavu o podrijetlu ne sastavlja ovlaštenu izvoznik, riječi u zagradama izostavljaju se ili se prostor ostavlja praznim.
  - (2) Potrebno je navesti podrijetlo proizvoda. Ako se izjava o podrijetlu u cijelosti ili djelomično odnosi na proizvode podrijetlom iz Ceute i Melille, izvoznik ih mora jasno naznačiti u ispravi na kojoj se sastavlja izjava stavljanjem oznake „CM”.
  - (3) Može se izostaviti ako je navedeno u samoj ispravi.
  - (4) Ako potpis izvoznika nije obavezan, ne mora se navesti ni ime potpisnika.

PRIMJERC I POTVRDE O PROMETU ROBE EUR.1

I ZAHTJEVA ZA IZDAVANJE POTVRDE O PROMETU ROBE EUR.1

UPUTE ZA TISKANJE

1. Dimenzije svakog obrasca su 210 x 297 mm; dopušteno je odstupanje po dužini do minus 5 mm ili do plus 8 mm. Obavezno se rabi bijeli bezdrvni papir, veličine za pisanje i težine najmanje 25 g/m². U podlozi mora imati otisnut zeleni *guilloché* uzorak na kojemu se može uočiti svako krivotvorenje mehaničkim ili kemijskim sredstvima.
2. Nadležna tijela pridruženih stranaka mogu zadržati pravo da sama tiskaju obrasce ili ih mogu dati na tiskanje ovlaštenim tiskarama. U potonjem slučaju svaki obrazac mora sadržavati upućivanje na to ovlaštenje. Svaki obrazac sadržava ime i adresu tiskare ili oznaku pomoću koje ju je moguće identificirati. Osim toga, mora sadržavati i serijski broj, otisnut ili neotisnut, koji omogućuje njegovu identifikaciju.

POTVRDA O PROMETU ROBE EUR.1

1. Izvoznik (ime, puna adresa, zemlja)	EUR.1	br. A	000.000
Prije popunjavanja ovog obrasca vidjeti upute na poledini.			
3. Primatelj (ime, puna adresa, zemlja) (nije obavezno)	2. Potvrda koja se treba koristiti u povlaštenoj trgovini između ..... i ..... (upisati odgovarajuće zemlje, skupine zemalja ili područja)		
	4. Zemlja, skupina zemalja ili područje podrijetla proizvoda	5. Zemlja, skupina zemalja ili područje odredišta	
6. Podaci u vezi s prijevozom (nije obavezno)	7. Napomene		
8. Broj stavke; oznake i brojevi; broj i vrsta paketa ⁽¹⁾ ; opis robe	9. Bruto masa (kg) ili druga mjera (l, m ³ itd.)	10. Računi (nije obavezno)	
11. CARINSKA OVJERA <i>Ovjerena izjava</i> Izvozna isprava ⁽²⁾ Obrazac ..... br. .... od ..... Carinski ured ..... Zemlja ili područje izdavanja ..... Pečat .... Mjesto i datum .... (potpis)	12. IZJAVA IZVOZNIKA Ja, niže potpisani, izjavljujem da navedena roba ispunjava uvjete potrebne za izdavanje ove potvrde. Mjesto i datum .... (potpis)		
⁽¹⁾ Ako roba nije pakirana, navesti broj artikala ili napomenu „u rasutom stanju”, prema potrebi. ⁽²⁾ Ispuniti samo ako to zahtijevaju propisi zemlje ili područja izvoza.			

<p>13. ZAHTEJ ZA PROVJERU, upućuje se</p>	<p>14. REZULTAT PROVJERE</p>
<p>Traži se provjera vjerodostojnosti i točnosti ove potvrde.</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;">(mjesto i datum)</p> <p style="text-align: center;">Pečat</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;">(potpis)</p>	<p>Na temelju obavljene provjere utvrđuje se sljedeće⁽¹⁾</p> <p>☐ ovu potvrdu izdao je navedeni carinski ured i podaci u njoj su točni</p> <p>☐ ova potvrda ne ispunjava zahtjeve vjerodostojnosti ni točnosti (vidjeti napomene u dodatku).</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;">(mjesto i datum)</p> <p style="text-align: center;">Pečat</p> <p>.....</p> <p style="text-align: center;">(potpis)</p> <p>⁽¹⁾ Upisati X u odgovarajuće polje.</p>

IZJAVA IZVOZNIKA

Ja, niže potpisani, izvoznik robe opisane na poledini,

IZJAVLJUJEM da roba ispunjava potrebne uvjete za izdavanje priložene potvrde;

NAVODIM okolnosti na temelju kojih roba ispunjava te uvjete:

.....
.....
.....
.....

DOSTAVLJAM sljedeću popratnu dokumentaciju⁽¹⁾:

.....
.....
.....
.....

OBVEZUJEM SE na zahtjev nadležnih tijela dostaviti sve dodatne dokaze koje bi ta tijela mogla smatrati potrebnima za izdavanje priložene potvrde te se obvezujem, prema potrebi, pristati na sve inspekcijske uvide u moje poslovne knjige i sve provjere postupaka proizvodnje robe opisane na poledini koje provode ta tijela;

ZAHTIJEVAM izdavanje priložene potvrde za tu robu.

.....
(mjesto i datum)

.....
(potpis)

-
- ⁽¹⁾ Na primjer: uvozne isprave, potvrde o prometu robe, trgovački računi, deklaracije proizvođača itd. koji se odnose na proizvode korištene u proizvodnji ili na robu ponovno izvezenu u istu državu.

POSEBNI UVJETI ZA PROIZVODE
PODRIJETLOM IZ CEUTE I MELILLE

Jedini članak

1. Pod uvjetom da su u skladu s pravilom o neizmijenjenosti iz članka 13. ovog Dodatka, sljedeći proizvodi smatraju se:

- (1) proizvodima podrijetlom iz Ceute i Melille:
  - (a) proizvodi u cijelosti dobiveni u Ceuti i Melilli;
  - (b) proizvodi dobiveni u Ceuti i Melilli pri čijoj su proizvodnji upotrijebljeni proizvodi različiti od proizvoda u cijelosti dobivenih u Ceuti i Melilli, pod uvjetom:
    - i. da su proizvodi podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi u smislu članka 4. ovog Dodatka; ili
    - ii. da su proizvodi podrijetlom iz Andore ili EU-a, pod uvjetom da su podvrgnuti obradi ili preradi koja nadilazi postupke iz članka 6. ovog Dodatka;

- (2) proizvodima podrijetlom iz Andore:
- (a) proizvodi u cijelosti dobiveni u Andori;
  - (b) proizvodi dobiveni u Andori pri čijoj su proizvodnji upotrijebljeni proizvodi različiti od proizvoda u cijelosti dobivenih u Andori, pod uvjetom:
    - i. da su proizvodi podvrgnuti dostatnoj obradi ili preradi u smislu članka 4. ovog Dodatka; ili
    - ii. da su proizvodi podrijetlom iz Ceute i Melille ili iz EU-a, pod uvjetom da su podvrgnuti obradi ili preradi koja nadilazi postupke iz članka 6. ovog Dodatka.
2. Ceuta i Melilla smatraju se jedinstvenim područjem.
3. Izvoznik ili ovlaštenu zastupnik izvoznika dužan je upisati ime pridružene stranke izvoznice i napomenu „Ceuta i Melilla” u polje 2 potvrde o prometu robe EUR.1 ili u izjave o podrijetlu. Usto, u slučaju proizvoda podrijetlom iz Ceute i Melille, taj se status navodi u polju 4 potvrda o prometu robe EUR.1 ili u izjavama o podrijetlu.
4. Za primjenu ovog Dodatka u Ceuti i Melilli nadležna su carinska tijela Španjolske.
-

IZJAVA DOBAVLJAČA

Izjava dobavljača, čiji se tekst nalazi u nastavku, sastavlja se u skladu s bilješkama. Bilješke nije potrebno navoditi.

IZJAVA DOBAVLJAČA

za robu koja je obrađena ili prerađena u pridruženoj stranci
bez stjecanja statusa proizvoda s povlaštenim podrijetlom

Ja, niže potpisani dobavljač robe obuhvaćene ovom izjavom dobavljača priloženoj računu, dostavnici ili bilo kojoj drugoj komercijalnoj ispravi, izjavljujem sljedeće:

1. Sljedeći materijali koji nisu podrijetlom iz [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka] upotrijebljeni su u [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka] za proizvodnju isporučene robe:

Opis dostavljene robe ⁽¹⁾	Opis upotrijebljenih materijala bez podrijetla	Tarifni broj upotrijebljenih materijala bez podrijetla ⁽²⁾	Vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla ^{(2) (3)}
Ukupna vrijednost:			

2. Svi ostali materijali upotrijebljeni u [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka] za proizvodnju isporučene robe podrijetlom su iz [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka];

3. Sljedeća roba podvrgnuta je obradi ili preradi izvan [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka] u skladu s člankom 12. Dodatka 1. Protokolu o Andori uz Sporazum o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kneževine Andore i Republike San Marina, svake kao zasebne stranke, s druge strane, i ondje je stekla sljedeću ukupnu dodanu vrijednost:

Opis dostavljene robe	Ukupna dodana vrijednost stečena izvan [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka] ⁽⁴⁾
	(mjesto i datum)
	(adresa i potpis dobavljača; osim toga, mora biti čitko navedeno ime osobe koja je potpisala izjavu)

-
- (1) Ako se račun, dostavnica ili bilo koji drugi trgovinski dokument kojem se izjava dobavljača prilaže odnosi na različite vrste robe ili na robu koja ne uključuje u istom opsegu materijale bez podrijetla, dobavljač tu robu mora jasno razlikovati.
  - (2) Podaci koji se traže u ovom stupcu navode se samo ako su potrebni.
  - (3) Pojam „vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla” znači carinska vrijednost u trenutku uvoza upotrijebljenih materijala bez podrijetla ili, ako ona nije poznata ili ju je nemoguće utvrditi, prva utvrdiva cijena plaćena za materijale bez podrijetla u [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka].
Točna vrijednost svakog upotrijebljenog materijala bez podrijetla mora se navesti za svaku jedinicu robe navedenu u stupcu „Opis dostavljene robe”.
  - (4) Pojam „ukupna dodana vrijednost stečena izvan” znači svi troškovi koji nastanu izvan [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka], uključujući vrijednost svih ondje dodanih materijala. Točan iznos ukupne dodane vrijednosti stečene izvan [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka] mora se navesti za svaku jedinicu robe navedenu u stupcu „Opis dostavljene robe”.
-

DUGOROČNA IZJAVA DOBAVLJAČA

Dugoročna izjava dobavljača, čiji se tekst nalazi u nastavku, sastavlja se u skladu s bilješkama. Bilješke nije potrebno navoditi.

DUGOROČNA IZJAVA DOBAVLJAČA

za robu koja je obrađena ili prerađena u pridruženoj stranci
bez stjecanja statusa proizvoda s povlaštenim podrijetlom

Ja, niže potpisani dobavljač robe obuhvaćene ovom dugoročnom izjavom dobavljača priloženoj računu, dostavnici ili bilo kojoj drugoj komercijalnoj ispravi, koja se redovito dostavlja kupcu⁽¹⁾ ....., izjavljujem sljedeće:

1. Sljedeći materijali koji nisu podrijetlom iz [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka] upotrijebljeni su u [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka] za proizvodnju isporučene robe:

Opis dostavljene robe ⁽²⁾	Opis upotrijebljenih materijala bez podrijetla	Tarifni broj upotrijebljenih materijala bez podrijetla ⁽³⁾	Vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla ^{(3) (4)}
Ukupna vrijednost:			

2. Svi ostali materijali upotrijebljeni u [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka] za proizvodnju isporučene robe podrijetlom su iz [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka];
3. Sljedeća roba podvrgnuta je obradi ili preradi izvan [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka] u skladu s člankom 12. Dodatka 1. Protokolu o Andori uz Sporazum o pridruživanju između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kneževine Andore i Republike San Marina, svake kao zasebne stranke, s druge strane, i ondje je stekla sljedeću ukupnu dodanu vrijednost:

Opis dostavljene robe	Ukupna dodana vrijednost stečena izvan [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka] ⁽⁵⁾

Ova dugoročna izjava dobavljača vrijedi za sve daljnje isporuke isporučene robe otpremljene od ..... do .....⁽⁶⁾

Ja, niže potpisani dobavljač robe obvezujem se odmah obavijestiti .....⁽¹⁾ ako ova dugoročna izjava dobavljača prestane biti valjana.

(mjesto i datum)
(adresa i potpis dobavljača; osim toga, mora biti čitko navedeno ime osobe koja je potpisala izjavu)

-
- (1) Ime i adresa kupca.
  - (2) Ako se račun, dostavnica ili bilo koji drugi trgovinski dokument kojem se izjava prilaže odnosi na različite vrste robe ili na robu koja ne uključuje u istom opsegu materijale bez podrijetla, dobavljač tu robu mora jasno razlikovati.
  - (3) Podaci koji se traže u tim stupcima navode se samo ako su potrebni.
    - (4) Pojam „vrijednost upotrijebljenih materijala bez podrijetla” znači carinska vrijednost u trenutku uvoza upotrijebljenih materijala bez podrijetla ili, ako ona nije poznata ili ju je nemoguće utvrditi, prva utvrdiva cijena plaćena za materijale bez podrijetla u [navesti ime relevantne pridružene stranke/stranaka]. Točna vrijednost svakog upotrijebljenog materijala bez podrijetla mora se navesti za svaku jedinicu robe navedenu u stupcu „Opis dostavljene robe”.
    - (5) Pojam „ukupna dodana vrijednost stečene izvan” znači svi troškovi koji nastanu izvan [navesti ime relevantne pridružene stranke], uključujući vrijednost svih ondje dodanih materijala. Točan iznos ukupne dodane vrijednosti stečene izvan [navesti ime relevantne pridružene stranke] mora se navesti za svaku jedinicu robe navedenu u stupcu „Opis dostavljene robe”.
  - (6) Navesti datume. Rok valjanosti dugoročne izjave dobavljača obično ne bi trebao biti dulji od 24 mjeseca, ovisno o uvjetima koje odrede carinska tijela pridružene stranke u kojoj je sastavljena dugoročna izjava dobavljača.
-

UZAJAMNA POMOĆ UPRAVNIH TIJELA
U CARINSKIM PITANJIMA

ČLANAK 1.

Definicije

Za potrebe ovog Dodatka primjenjuju se sljedeće definicije:

- (a) „carinsko zakonodavstvo” znači sve zakonske ili regulatorne odredbe koje se primjenjuju na području pridružene stranke i kojima se uređuje uvoz, izvoz i provoz robe i stavljanje robe pod bilo koji drugi carinski režim ili postupak, uključujući mjere zabrane, ograničenja i kontrole;
- (b) „tijelo koje podnosi zahtjev” znači nadležno upravno tijelo koje je pridružena stranka odredila u tu svrhu i koje podnosi zahtjev za pomoć na temelju ovog Dodatka;
- (c) „tijelo koje prima zahtjev” znači nadležno upravno tijelo koje je pridružena stranka odredila u tu svrhu i koje zaprima zahtjev za pomoć na temelju ovog Dodatka;
- (d) „informacije” znači svi podaci, dokumenti, slike, izvješća, priopćenja ili ovjerene preslike, u bilo kojem formatu, uključujući elektronički, neovisno o tome jesu li obrađeni ili analizirani;

- (e) „osoba” znači svaka fizička ili pravna osoba;
- (f) „osobni podaci” znači svaka informacija koja se odnosi na fizičku osobu čiji je identitet utvrđen ili se može utvrditi;
- (g) „radnja kojom se krši carinsko zakonodavstvo” znači svaka povreda ili pokušaj povrede carinskog zakonodavstva.

ČLANAK 2.

Područje primjene

1. Pridružene stranke međusobno si pomažu u okviru svojih nadležnosti, na način predviđen u ovom Dodatku i pod uvjetima utvrđenima u ovom Dodatku, kako bi osigurale pravilnu primjenu carinskog zakonodavstva, posebice sprečavanjem, istražnim postupcima i borbom protiv radnji kojima se krši carinsko zakonodavstvo.
2. Pomoć u carinskim pitanjima, kako je predviđeno ovim Dodatkom, odnosi se na sva upravna tijela pridružene stranke nadležna za primjenu ovog Dodatka. Tom pomoći ne dovode se u pitanje odredbe o uzajamnoj pomoći u kaznenim stvarima niti ona obuhvaća informacije dobivene na temelju ovlaštenja koja se izvršavaju na zahtjev pravosudnog tijela, osim ako to pravosudno tijelo odobri priopćavanje takvih informacija.
3. Pomoć u naplati carine, poreza ili novčanih kazni nije obuhvaćena ovim Dodatkom.

ČLANAK 3.

Pomoć na zahtjev

1. Na traženje tijela koje podnosi zahtjev tijelo koje prima zahtjev dostavlja sve relevantne informacije koje mu mogu omogućiti da osigura ispravnu primjenu carinskog zakonodavstva, uključujući informacije o primijećenim ili planiranim radnjama kojima se krši ili bi se moglo prekršiti carinsko zakonodavstvo.
2. Na traženje tijela koje podnosi zahtjev tijelo koje prima zahtjev obavješćuje ga o sljedećem:
  - (a) je li roba izvezena s područja jedne pridružene stranke propisno uvezena na područje druge pridružene stranke, pri čemu se, ako je to primjereno, navodi koji je carinski postupak primijenjen na takvu robu;
  - (b) je li roba uvezena na područje jedne pridružene stranke propisno izvezena s područja druge pridružene stranke, pri čemu se, ako je to primjereno, navodi koji je carinski postupak primijenjen na takvu robu.
3. Na traženje tijela koje podnosi zahtjev tijelo koje prima zahtjev poduzima, u skladu sa svojim zakonskim ili regulatornim odredbama, mjere potrebne za osiguranje posebnog nadzora nad:
  - (a) osobama za koje postoje opravdani razlozi za pretpostavku da su uključene ili su bile uključene u radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo;

- (b) robom koja se prevozi ili bi se mogla prevoziti na takav način da postoje opravdani razlozi za pretpostavku da je namijenjena upotrebi u radnjama kojima se krši carinsko zakonodavstvo;
- (c) mjestima na kojima se roba skladišti ili sastavlja ili bi se mogla skladištiti ili sastavljati na takav način da postoje opravdani razlozi za pretpostavku da je ta roba namijenjena upotrebi u radnjama kojima se krši carinsko zakonodavstvo;
- (d) prijevoznim sredstvima koja se koriste ili bi se mogla koristiti na takav način da postoje opravdani razlozi za pretpostavku da su ta prijevozna sredstva namijenjena upotrebi u radnjama kojima se krši carinsko zakonodavstvo.

ČLANAK 4.

Spontana pomoć

Pridružene stranke pomažu jedna drugoj, na vlastitu inicijativu i u skladu sa svojim zakonima i propisima, ako smatraju da je takva pomoć potrebna za ispravnu primjenu carinskog zakonodavstva, dostavljanjem prikupljenih informacija koje se odnose na završene, planirane ili tekuće aktivnosti koje jesu ili bi mogle biti radnje kojima se krši carinsko zakonodavstvo i koje bi mogle biti od interesa za drugu pridruženu stranku. Takve informacije posebno se odnose na:

- (a) osobe, robu i prijevozna sredstva; i
- (b) nova sredstva ili metode koje se upotrebljavaju u radnjama kojima se krši carinsko zakonodavstvo.

ČLANAK 5.

Obrazac i sadržaj zahtjeva za pomoć

1. Zahtjevi na temelju ovog Dodatka podnose se pisanim putem, u fizičkom ili elektroničkom obliku. Uz njih se prilažu dokumenti potrebni za postupanje po zahtjevu. U hitnim slučajevima tijelo koje prima zahtjev može prihvatiti i usmene zahtjeve, ali tijelo koje podnosi zahtjev takve usmene zahtjeve bez odgode potvrđuje u pisanom obliku.

2. Zahtjevi na temelju stavka 1. uključuju sljedeće informacije:

- (a) identitet tijela koje podnosi zahtjev i nadležnog službenika koji bi bio kontaktna točka za zahtjev;
- (b) informacije i/ili vrstu zatražene pomoći;
- (c) predmet i obrazloženje zahtjeva;
- (d) zakone i druge propise te druge povezane pravne elemente;
- (e) što je moguće točnije i opsežnije navode o robi ili osobama koje su predmet istražnih postupaka;
- (f) sažetak relevantnih činjenica i već poduzetih istražnih radnji; i
- (g) sve dodatne dostupne pojedinosti koje tijelu koje prima zahtjev omogućuju da odgovori na zahtjev.

3. Zahtjevi na temelju stavka 1. podnose se na službenom jeziku tijela koje prima zahtjev ili na jeziku koji to tijelo prihvaća. Zahtjevi podneseni na engleskom jeziku uvijek se prihvaćaju.

Zahtjev da se zahtjevi na temelju prvog stavka podnose na službenom jeziku tijela koje prima zahtjev ili na jeziku koji to tijelo prihvaća ne odnosi se na dokumente koji se prilažu uz zahtjev na temelju stavka 1.

4. Ako zahtjev na temelju ovog Dodatka nije u skladu s formalnim zahtjevima navedenima u stavicama od 1. do 3., tijelo koje prima zahtjev može zahtijevati ispravak ili dopunu zahtjeva.

Do takvog ispravka ili dopune mogu se naložiti mjere opreza.

ČLANAK 6.

Rješavanje zahtjeva

1. Pri postupanju u skladu sa zahtjevom za pružanje pomoći tijelo koje prima zahtjev, u skladu sa svojim nadležnostima i raspoloživim sredstvima, postupa kao da djeluje u vlastitom interesu ili na zahtjev drugih tijela iste pridružene stranke te dostavlja informacije kojima već raspolaže i provodi odgovarajuće istražne postupke ili organizira njihovo provođenje. Ova se odredba odnosi i na svako drugo tijelo kojem tijelo koje prima zahtjev uputi zahtjev ako ne može djelovati samostalno.

2. Zahtjevi za pomoć rješavaju se u skladu sa zakonskim ili regulatornim odredbama pridružene stranke koja prima zahtjev.

ČLANAK 7.

Oblik u kojem se dostavljaju podaci

1. Tijelo koje prima zahtjev rezultate istražnih postupaka dostavlja tijelu koje podnosi zahtjev u pisanom obliku zajedno s odgovarajućom dokumentacijom, ovjerenim preslikama ili drugim stavkama. Takve se informacije mogu dostaviti u elektroničkom obliku.
2. Izvorni dokumenti šalju se u skladu s pravnim ograničenjima pridruženih stranaka, i to isključivo na traženje tijela koje podnosi zahtjev ako ovjerene preslike nisu dostatne. Tijelo koje podnosi zahtjev te izvorne dokumente vraća što je prije moguće.
3. Podložno stavku 2., tijelo koje prima zahtjev tijelu koje podnosi zahtjev dostavlja sve informacije o vjerodostojnosti dokumenata koje su službene agencije na njegovu području izdale ili ovjerile kao prilog izjavi o robi.

ČLANAK 8.

Prisutnost službenika jedne pridružene stranke na području druge pridružene stranke

1. Uz suglasnost druge pridružene stranke i u skladu s uvjetima koje utvrdi ta druga pridružena stranka, propisno ovlašteni službenici pridružene stranke mogu biti nazočni u prostorima tijela koje prima zahtjev ili drugog predmetnog tijela iz članka 6. stavka 1. ovog Dodatka, kako bi dobili informacije povezane s radnjama kojima se krši ili bi se moglo prekršiti carinsko zakonodavstvo, a koje su za potrebe ovog Dodatka potrebne tijelu koje podnosi zahtjev.

2. Propisno ovlaštene službenici pridružene stranke mogu, uz suglasnost druge pridružene stranke i u skladu s uvjetima koje utvrdi druga pridružena stranka, biti nazočni pri istražnim radnjama koje se provode na području te druge pridružene stranke.
3. Službenici kako su navedeni u stavku 2. smiju na području druge pridružene stranke biti nazočni samo u savjetodavnom svojstvu te u tu svrhu ti službenici:
  - (a) moraju u svakom trenutku moći predočiti dokaz svoje službene dužnosti;
  - (b) ne smiju nositi uniformu ili oružje; i
  - (c) uživaju istu zaštitu kao i službenici druge pridružene stranke, u skladu sa zakonima i drugim propisima koje vrijede na njezinu području.

ČLANAK 9.

Dostava dokumenata i obavješćivanje

1. Na traženje tijela koje podnosi zahtjev tijelo koje prima zahtjev, u skladu s njegovim zakonima i drugim propisima, poduzima sve potrebne mjere kako bi adresatu s boravištem odnosno poslovnim nastanom na području tijela koje prima zahtjev dostavilo sve dokumente ili ga obavijestilo o svim odlukama koje potječu od tijela koje podnosi zahtjev i koje su obuhvaćene područjem primjene ovog Dodatka.
2. Zahtjevi za dostavu dokumenata ili obavijesti o odlukama sastavljaju se u pisanom obliku na službenom jeziku tijela koje prima zahtjev ili na jeziku koji tijelo koje prima zahtjev prihvaća.

ČLANAK 10.

Automatska i prethodna razmjena informacija

1. Na temelju obostranog dogovora u skladu s člankom 15. ovog Dodatka pridružene stranke mogu:
  - (a) automatski razmjenjivati sve informacije obuhvaćene ovim Dodatkom;
  - (b) razmjenjivati posebne informacije prije prispjeća pošiljki na područje druge pridružene stranke.
2. Pridružene stranke uspostavljaju aranžmane o vrsti informacija koje žele razmjenjivati te o obliku i učestalosti prijenosa tih informacija u svrhu provedbe razmjena informacija iz stavka 1.

ČLANAK 11.

Iznimke od obveze pružanja pomoći

1. Pomoć na temelju ovog Dodatka može se odbiti ili se uvjetovati ispunjavanjem određenih uvjeta ili zahtjeva ako jedna pridružena stranka smatra da bi takva pomoć:
  - (a) vjerojatno narušila suverenitet Andore ili države članice EU-a od koje je zatražena pomoć;

- (b) mogla dovesti u pitanje javni poredak, javnu sigurnost ili ostale bitne interese, posebno u slučaju prijenosa osobnih podataka kako je navedeno u članku 12. stavku 5. ovog Dodatka; ili
- (c) prekršila industrijsku, poslovnu ili profesionalnu tajnu.

2. Tijelo koje prima zahtjev može odgoditi pružanje pomoći ako bi takva pomoć ometala istrage, progone ili postupke koji su u tijeku. U takvom slučaju tijelo koje prima zahtjev savjetuje se s tijelom koje podnosi zahtjev kako bi utvrdilo može li se pomoć pružiti pod uvjetima koji odgovaraju tijelu koje prima zahtjev.

3. Ako tijelo koje podnosi zahtjev zatraži pomoć koju samo ne bi moglo pružiti da se to od njega zatraži, dužno je na to upozoriti u zahtjevu za pomoć. Na tijelu je koje prima zahtjev da odluči kako odgovoriti na takav zahtjev.

4. U slučajevima iz stavaka 1. i 2. tijelo koje prima zahtjev o svojoj odluci i razlozima za nju mora bez odgode obavijestiti tijelo koje podnosi zahtjev.

ČLANAK 12.

Razmjena informacija i povjerljivost

1. Informacije dobivene na temelju ovog Dodatka upotrebljavaju se samo za potrebe utvrđene u ovom Dodatku.

2. Upotreba informacija dobivenih na temelju ovog Dodatka u upravnim ili sudskim postupcima pokrenutima u vezi s radnjama kojima se krši carinsko zakonodavstvo smatra se upotrebom za potrebe ovog Dodatka. Stoga pridružene stranke mogu, u svojoj dokaznoj dokumentaciji, izvješćima i svjedočenjima te u postupcima i optužnicama iznesenima pred sudom, koristiti kao dokaz dobivene informacije i dokumente u koje su dobile uvid u skladu s ovim Dodatkom. Tijelo koje prima zahtjev može dostavljanje informacija ili odobrenje pristupa dokumentima uvjetovati primanjem obavijesti o takvoj upotrebi.
3. Ako jedna pridružena stranka želi informacije pribavljene na temelju ovog Dodatka koristiti u svrhe različite od onih navedenih u ovom Dodatku, mora pribaviti prethodnu pisanu suglasnost tijela koje je dostavilo informacije. Takva upotreba podliježe svim ograničenjima koja utvrdi to tijelo.
4. Sve informacije koje su na bilo koji način priopćene na temelju ovog Dodatka smatraju se povjerljivima ili ograničenima u skladu s primjenjivim zakonima i drugim propisima svake pridružene stranke. Takve su informacije obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne i uživaju zaštitu koja je za slične informacije utvrđena primjenjivim zakonima i drugim propisima pridružene stranke koja ih je primila. Pridružene stranke u tu se svrhu međusobno obavješćuju o svojim primjenjivim zakonima i drugim propisima.
5. Osobni podaci mogu se prenositi samo u skladu s pravilima o zaštiti podataka pridružene stranke koja dostavlja takve osobne podatke. Pridružena stranka obavješćuje drugu pridruženu stranku o svojim relevantnim pravilima o zaštiti podataka i, prema potrebi, ulaže sve napore kako bi postigla dogovor o dodatnim zaštitama.

ČLANAK 13.

Vještaci i svjedoci

Službenike tijela koje prima zahtjev može se ovlastiti da, u okviru danog ovlaštenja, vještače ili svjedoče u sudskim ili upravnim postupcima koji se odnose na pitanja obuhvaćena ovim Dodatkom te da predoče predmete, dokumente ili njihove ovjerene preslike, ako su potrebni za te postupke. U zahtjevu za vještačenje ili svjedočenje mora se točno naznačiti pravosudno ili upravno tijelo pred kojim se službenik mora pojaviti, u vezi s kojim predmetom te na temelju koje titule ili kvalifikacije će se službenik ispitivati.

ČLANAK 14.

Troškovi pomoći

1. Podložno stavcima 2. i 3., pridružene stranke se odriču svih međusobnih potraživanja nadoknade troškova nastalih zbog provedbe ovog Dodatka.
2. Troškove i naknade koji se isplaćuju vještacima, svjedocima, usmenim i pismenim prevoditeljima koji nisu zaposlenici javnih službi snosi, ovisno o slučaju, pridružena stranka tijela koje podnosi zahtjev.
3. Ako izvršenje zahtjeva za pomoć zahtijeva izvanredne troškove, pridružene stranke utvrđuju uvjete pod kojima se zahtjev za pomoć treba izvršiti te tko snosi troškove njegova izvršenja.

ČLANAK 15.

Provedba

1. Provedba ovog Dodatka povjerava se, s jedne strane, imenovanim carinskim tijelima Andore i, s druge strane, nadležnim službama Europske komisije i carinskim tijelima država članica EU-a, prema potrebi. Oni donose odluke o svim praktičnim mjerama i aranžmanima potrebnima za provedbu ovog Dodatka, uzimajući u obzir primjenjive zakone i druge propise, posebno u području zaštite osobnih podataka.
2. Pridružene stranke obavješćuju jedna drugu te se međusobno savjetuju o detaljnim provedbenim mjerama koje svaka od pridruženih stranki donosi u skladu s ovim Dodatkom, posebno u pogledu propisno ovlaštenih službi i službenika koji su određeni kao nadležni za slanje i primanje informacija predviđenih u ovom Dodatku.
3. U EU-u ovaj Dodatak ne utječe na razmjenu informacija dobivenih na temelju ovog Dodatka među nadležnim službama Europske komisije i carinskim tijelima država članica EU-a.

ČLANAK 16.

Drugi sporazumi

Ovaj Dodatak ima prednost pred svim sporazumima o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim pitanjima koji su sklopljeni ili bi se mogli sklopiti između pojedinačnih država članica EU-a i Andore u mjeri u kojoj odredbe takvog sporazuma nisu usklađene s odredbama ovog Dodatka.

ČLANAK 17.

Savjetovanje

Kad je riječ o tumačenju i provedbi ovog Dodatka, pridružene stranke međusobno se savjetuju s ciljem rješavanja predmetnog pitanja u okviru Pododbora za carinsku suradnju.

POPIS KAKO JE NAVEDEN U ČLANKU 80. STAVKU 7. OKVIRNOG SPORAZUMA

1. Administrativna komisija za koordinaciju sustava socijalne sigurnosti iz Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća¹.
2. Odbor europskih tijela za nadzor revizije uspostavljen Uredbom (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća².
3. Tijelo europskih regulatora za elektroničke komunikacije uspostavljeno Uredbom (EU) br. 2018/1971 Europskog parlamenta i Vijeća³.
4. Skupina koordinatora za priznavanje stručnih kvalifikacija uspostavljena Odlukom Komisije 2007/172/EZ⁴.

---

¹ Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL EU L 166, 30.4.2004., str. 1.).

² Uredba (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o posebnim zahtjevima u vezi zakonske revizije subjekata od javnog interesa i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2005/909/EZ (SL EU L 158, 27.5.2014., str. 77.).

³ Uredba (EU) 2018/1971 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o osnivanju Tijela europskih regulatora za elektroničke komunikacije (BEREC) i Agencije za potporu BEREC-u (Ured BEREC-a), izmjeni Uredbe (EU) 2015/2120 i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1211/2009 (SL EU L 321, 17.12.2018., str. 1.).

⁴ Odluka Komisije od 19. ožujka 2007. o osnivanju skupine koordinatora za priznavanje stručnih kvalifikacija (SL EU L 79, 20.3.2007., str. 38.).

ODREDBE EU-a O BORBI PROTIV PRIJEVARA IZ ČLANKA 62.
STAVKA 1. ČETVRTOG PODSTAVKA OKVIRNOG SPORAZUMA

1. Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća¹:
  - (a) članak 3. Prijevara koja štetno utječe na financijske interese Unije;
  - (b) članak 4. Druga kaznena djela koja štetno utječu na financijske interese Unije;
  - (c) članak 5. Poticanje, pomaganje i pokušaj;
  - (d) članak 6. Odgovornost pravnih osoba;
  - (e) članak 7. Sankcije u pogledu fizičkih osoba;
  - (f) članak 9. Sankcije u pogledu pravnih osoba;
  - (g) članak 12. Rokovi zastare za kaznena djela koja štetno utječu na financijske interese Unije.

---

¹ Direktiva (EU) 2017/1371 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2017. o suzbijanju prijevara počinjenih protiv financijskih interesa Unije kaznenopravnim sredstvima (SL EU L 198, 28.7.2017., str. 29.).

2. Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća¹

(a) članak 7. – Istražni postupak.

---

¹ Uredba (EU, Euratom) br. 883/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. rujna 2013. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća te Uredbe Vijeća (Euratom) br. 1074/1999 (SL EU L 248, 18.9.2013., str. 1.).